

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sanni Antinniemi

Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä

Opinnäytetyö
Kevät 2024
Kulttuurituottaja (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (AMK)

Tekijä: Sanni Antinniemi

Työn nimi alaotsikoineen: Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä

Ohjaaja: Jussi Kareinen

Vuosi: 2024

Sivumäärä: 47

Liitteiden lukumäärä:

Tässä opinnäytetyössä perehdytään nuorisoseuratoiminnan merkitykseen pienten paikkojen elävöittäjänä ja pyritään selvittämään, mikä merkitys aktiivisella nuorisoseuratoiminnalla ja sen tuomalla yhteisöllisyydellä sekä osallisuudella on pienten paikkojen elinvoiman ja alueellisen veto- ja pitovoiman kannalta. Kaupungistuminen on yksi yhteiskunnan haasteista, joka hiljentää syrjäseutuja ja luo alueellista eriarvoisuutta. Yhdistyksillä on aina ollut tärkeä paikka suomalaisessa yhteiskunnassa, ja kolmas sektori on noussut yksityisen ja julkisen sektorin rinnalle merkittäväksi palvelun tuottajaksi. Opinnäytetyössä pyritään selvittämään, miten merkityksellistä juuri nuorisoseurojen toiminta on alueiden elinvoimaisuuden kannalta. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Nuorisoseurat, joka on Suomen merkittävin kulttuurisen nuorisotyön toimija.

Tutkimus oli kvalitatiivinen tutkimus, jossa haastateltiin yhdeksää eri nuorisoseuraa ympäri Suomea. Seurat ovat aktiivisia pienillä paikkakunnilla toimivia nuorisoseuroja. Haastattelussa nousseita keskusteluja ja kokemuksia peilattiin olemassa olevaan tietoon ja näiden pohjalta pohdittiin, miksi juuri nuorisoseurojen toiminta on niin merkittävää.

Opinnäytetyö osoittaa, että nuorisoseurat ovat merkittäviä toimijoita alueen elinvoimaisuuden vahvistajina. Kaikki tutkittavista seuroista rikastuttavat omalla toiminnallaan aluetta ja vahvistavat alueellista elinvoimaa. Harrastus- ja tapahtumatoiminta tuovat ihmisiä yhteen, luovat kohtaamisen paikkoja ja vahvistavat yhdenvertaisuutta, joka vahvistaa ihmisten alueellista yhteyttä. Aktiivinen toiminta on markkinavaltti, joka lisää alueellista vetovoimaa ulkopuolisille. Suomen Nuorisoseurojen pitkä historia järjestönä luo vankkaa pohjaa ja tukea alueellisten seurojen toimintaan. Osaavat työntekijät ja ohjaajat sekä hyvin organisoitu järjestö, sen strategia ja sitä toteuttava kolmevuotishjelma luovat vankan ohjenuoran niin seuroille kuin koko järjestölle. Nuorisoseurojen toiminnassa merkittävässä osassa olevat seurantalot täydentävät osaltaan kokonaisuutta tarjoamalla tiloja toiminnalle ja muillekin tarvitseville. Samalla ne täydentävät aluetta kulttuurihistoriallisesti merkittävillä rakennuksilla.

¹ Asiasanat: Kolmas sektori, Nuorisoseurat, Maaseudun elävöittäminen

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Bachelor of Culture and Arts, Cultural Management

Author: Sanni Antinniemi

Title of thesis: Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkakuntien elävöittäjänä

Supervisor: Jussi Kareinen

Year: 2024

Number of pages: 47

Number of appendices:

The goal of this thesis is to explore the significance of active Finnish Youth Association work as a vitality promoter in small villages and countryside. Urbanization is a local trend and a fast-growing challenge that exacerbates regional inequality. Societies and nonprofit organizations are important parts of Finnish society and play a major role in filling gaps in municipal services.

Part of the thesis involved qualitative research. Nine local societies that are part of the Finnish Youth Association participated in the study. These societies are all active and operate in small villages. The results and conversations from the interviews have been compared to existing research.

The thesis demonstrates that the Finnish Youth Association is a significant actor in the development of the countryside. Their actions have a direct impact on the vitality of small villages. Their hobbies and events bring people together, prevent alienation, and connect people within the community. An active society provides a significant marketing advantage and showcases to outsiders that the area is vibrant. The Finnish Youth Association has a long history and a competent organization, making it a strong partner in the development of small areas and in mitigating urbanization.

¹ Keywords: third sector, Finnish Youth Association, periphery developing

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ.....	3
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	5
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	6
1 JOHDANTO	7
2 SUOMEN NUORISOSEURAT RY	9
2.1 Yhdistysten lyhyt historia	9
2.2 Suomen Nuorisoseurat ry	10
2.3 Nuorisoseurojen hallinto	11
2.3.1 Liiton hallinto	11
2.3.2 Itsenäiset seurat	12
2.4 Suomen Nuorisoseurat ja tulevaisuus	12
3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	14
3.1 Kolmas sektori osana suomalaista yhteiskuntaa	14
3.2 Yhteisöllisyys ja osallisuus osana alueiden pitovoimaa	15
3.2.1 Kuntien elinvoima, vetovoima ja pitovoima	15
3.2.2 Yhteisöllisyys ja osallisuus	18
4 TIEDONKERUU	20
4.1 Tiedonkeruuprosessi ja -menetelmät.....	20
4.2 Seurojen valinta	21
4.3 Haastattelujen toteutus	21
5 SEUROJEN ESITTELY	22
5.1 Tuomiojan Nuorisoseura.....	22
5.2 Koveron Nuorisoseura	22
5.3 Alapitkän Nuorisoseura.....	22
5.4 Mahlun Nuorisoseura.....	23
5.5 Lemminkäisen Nuorisoseura.....	23

5.6	Luvian Nuorisoseura	23
5.7	Jutarinki.....	24
5.8	Mallusjoen Nuorisoseura	24
5.9	Rehtilän Nuorisoseura	24
6	HAASTETTELUIDEN TULOSTEN KOONTI	26
6.1	Seuran toiminta.....	26
6.2	Seurojen toimintaympäristö	28
6.3	Nuorisoseurantalo.....	30
6.4	Seurojen ajatuksia tulevaisuudesta	33
7	YHTEENVETO	35
7.1	Tutkimuksen yhteenveto.....	35
7.2	Miksi juuri Nuorisoseurat on merkittävä toimija?	38
7.3	Nuorisoseurat tulevaisuudessa.....	39
8	POHDINTA JA OMA NUORISOSEURAPOLKU	42
	LÄHTEET	44

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Tuomiojan Nuorisoseurantalonn rakennus	32
--	----

Käytetyt termit ja lyhenteet

Vapaaehtoisuus Toimintaa tärkeäksi koetun asian puolesta palkattomasti ja vapaasta tahdosta.

Kulttuurinen nuorisotyö Kulttuurinen nuorisotyö on toimintaa, jossa taiteen ja kulttuurin avulla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa.

Nordlek Pohjoismainen yhteistyöjärjestö, jonka tavoitteena on pohjoismaisen kansankulttuurin edistäminen.

1 JOHDANTO

Suomalainen yhteiskunta jaetaan kolmeen sektoriin: julkiseen, yksityiseen ja kolmanteen eli vapaaehtoissektoriin (Harju, 2020a). Kolmas sektori on merkittävä osa kansalaisyhteiskuntaa, jolla viitataan kansalaisten omaehtoiseen toimintaan, jolla rakennetaan yhteistä hyvää. Kansalaisyhteiskunta on keskeinen osa toimivaa demokratiaa ja merkittävä osa suomalaista yhteiskuntaa. Toiminnan keskiössä ovat yhdistykset, järjestöt ja sosiaaliset liikkeet. Kolmas sektori ja kansalaisyhteiskunta termeinä sekoittuvat helposti keskenään, mutta käsitteillä on eroa (Konttinen, i.a.). Kolmannella sektorilla viitataan enemmän järjestäytyneeseen kansalaistoimintaan mm. yhdistyksiin, kun taas kansalaisyhteiskunta terminä kattaa myös ruohonjuuritason spontaanin toiminnan sekä poliittiset ulottuvuudet. Suomessa yhdistystoimintaa valvoo Patentti- ja rekisterihallitus. Ryynäsen (2020) selvityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen tiedossa oli vuonna 2020 yli 100 000 rekisteröityä yhdistystä ja sen lisäksi Suomessa on arviolta noin 30 000 rekisteröimätöntä yhdistystä. Kaikista eniten Suomessa olevista yhdistyksistä on kulttuurialan yhdistyksiä ja toiseksi eniten urheilu- ja liikuntayhdistyksiä.

Keskeisenä haasteena nyky-yhteiskunnassa nähdään kaupungistuminen ja maaseudun hiljeneminen. Kaupungistuminen on maailmanlaajuinen haaste, jonka myötä maaseudut hiljenevät ja ihmiset siirtyvät asumaan kaupunkeihin (Suomen ympäristökeskus (Syke), 2023). Palvelut ja toiminnot siirtyvät osaltaan kaupunkeihin, mikä kiihdyttää kaupungistumista sekä hiljentää maaseutuja.

Syrjäisemmillä seuduilla väestö vähenee ja ikääntyneen väestön osuus kasvaa. Ero kasvukeskusten ja muuttotappiokuntien välillä syvenee, vaikka korona-aikana alkanut muuttoliike ja monipaikkaisuus ovat lieventäneet monien kuntien ja alueiden muuttotappiota. (Sitra Väestö kehittyä, 2023)

Yhä enemmän tulevaisuudessa maaseudun kiinnostavuuteen tulevat vaikuttamaan siellä saatavilla olevat palvelut ja toimijat (Kattilakoski ym., 2022, s. 65–66). Kolmannella sektorilla on merkittävä ja välttämätön rooli maaseudulla palveluiden tuottajana ja hyvinvoinninkehittäjänä sekä sitä kautta alueen elinvoimaisuuden ylläpitäjänä. Toisaalta maaseudulla kansalaistoiminnan kenttä kokee haasteita. Monen toimijan toiminta on hiipunut tekijöiden ikääntyessä ja vähentyessä. Haasteena nähdään uusien, erityisesti nuorten, mukaan saaminen ja ihmisten sitouttaminen mukaan toimintaan pidemmäksi aikaa. Tässä

opinnäytetyössä keskitytään Suomen Nuorisoseuroihin, heidän paikallisyhdistyksiinsä ja näiden toiminnan merkittävyyteen pienten paikkojen elävöittäjinä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Nuorisoseurat.

Nuorisoseuroja on Suomessa yli 650, joista suurin osa toimii maaseudulla, kaupunkien ulkopuolella. Seuroista 85 %:lla on oma seurantalo. Seurantaloilla harrastaa viikoittain lähes 30 000 lasta, nuorta ja aikuista ympäri Suomea (Suomen Nuorisoseurat, 2023). Hiljentyvässä kylässä pienikin toimija voi olla merkittävä alueen elinvoimaisuuden kannalta. Kylällä toimiva seurantalo tarjoaa mahdollisuuden harrastaa lähellä, elävöittää kylää tapahtumien muodossa ja toimii kohtaamispaikkana asukkaille.

Opinnäytetyön tavoitteena on pohtia, mikä merkitys aktiivisella nuorisoseuratoiminnalla ja sen luomalla yhteisöllisyydellä sekä osallisuudella on pienten paikkojen elävyyden ja alueellisen pitovoiman kannalta. Opinnäytetyössä suoritetaan kvalitatiivinen tutkimus, jossa haastatellaan yhdeksää eri Nuorisoseuraa eri puolilta Suomea. Mukana olevat seurat ovat maaseudulla toimivia aktiivia yhdistyksiä.

Tulevissa luvuissa esitellään Suomen Nuorisoseuroja ja heidän toimintaansa, sekä käydään läpi aiheen keskeisiä käsitteitä, kuten kolmasektori, elinvoima, pitovoima, vetovoima, yhdenvertaisuus ja osallisuus. Opinnäytetyössä käydään läpi sitä varten tehty tutkimus, tutustutaan tutkittaviin seuroihin ja pohditaan tutkimuksessa esiin nousseita tuloksia sekä näkökulmia. Lopussa pohditaan yleisesti työn toteutumista, tuloksia ja prosessia kokonaisuutena.

2 SUOMEN NUORISOSEURAT RY

2.1 Yhdistysten lyhyt historia

Suomessa yhdistystoiminnan ensiaskeleet otettiin 1700-luvulla, jolloin perustettiin mm. vapaamuuriveljeskunnan looseja ja muita salaseuroja. 1700–1800-luvun taitteessa syntyivät ensimmäiset sivistysseurat, jotka ajoivat käytännöllisen hyödyn asioita mm. maataloudessa (Alapuro ym., 1989, s. 23–30, 154). 1809 Suomi liitettiin Venäjään, mikä hiljensi yhdistystoimintaa vuosia, Venäjän tiukan kurin ja järjestyksen takia. 1860-luvulla keisarin vaihduttua, poliittiset olot alkoivat muuttua vapaammiksi ja talous parani. Tämä nostatti suomalaisissa kansallista heräämistä, jonka seurauksena perustettiin ensimmäisiä urheiluseuroja, vapaapalokunnat yleistyivät ja puoluetoimintaa sekä niin säätyläiset kuin työntekijät perustivat työväen sivistysyhdistyksiä, edistämään työväen oloja. Vapaapalokunnat olivat mukana perustamassa kulttuuriryhmiä, kirjastoja sekä kansanjuhlia. Maaseuduille alkoi syntymään samaan aikaan nuorisoseuraliike, jonka tavoitteena oli maalaisnuorison sivistäminen ja tasa-arvon lisääminen. Nuorisoseuraliike ei tarjonnut poliittista eikä uskonnollista ohjenuoraa, vaan keskiössä oli sivistys, sen tuomat edellytykset olla osana yhteiskunnallista vaikutusta sekä itsekasvatus, jonka pohjana nähtiin hyvien harrastusten omaaminen. Nuorisoseuraliikkeellä oli merkittävä rooli lukutaidon ja kirjastolaitosten kehittäjänä. Liikkeen alkuvaiheessa toiminnan keskiössä olivat lukutuvat ja kansanjuhlat sekä teatteriin ja liikuntaan painottuva harrastustoiminta.

Suurimmalla osalla suomalaisista kansalaisjärjestöistä on juuret 1860–1880-lukujen kansallisen heräämisen ajalla. Harjun (2020b) mukaan 1800-luvun lopulla kansanliikkeet, kansalaistoiminta ja osuustoiminta kouluivat ja kasvattivat kansaa, opettivat ihmisiä yhteisten asioiden hoitoon ja vahvistivat kallistunutta. Kaikki tämä vahvisti meitä kansakuntana julistautumaan itsenäiseksi valtioksi 1917. Suomen historian monissa käännekohtissa kansalaisyhteiskunnan merkitys on ollut merkittävässä roolissa. Hyvänä esimerkkinä toiminnan merkittävydestä historian saatossa on mm. Lotta Svärd -järjestön toiminta sotavuosina, Marttaliiton toiminta suomalaisissa kodeissa vuosikymmenten aikana, Suomen Nuorisoseurat Suomalaisen kulttuuriperinteen, kansallispukujen ja sivistyksen vaalijana sekä järjestöjen merkitys Suomen jälleenrakentajina sotien ja talouslaman jäljiltä. Muihin maihin verrattuna Suomella on yksiä maailman vahvimpia kansalaisyhteiskuntia.

2.2 Suomen Nuorisoseurat ry

Suomen Nuorisoseurat, viitataan jatkossa nimellä Nuorisoseurat, on Suomen merkittävin kulttuurisen nuorisotyön toimija (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-d). Nuorisoseurojen juuret ovat Etelä-Pohjanmaalla Kauhavalla, missä Nuorisoseuraliike syntyi vuonna 1881. Vuonna 1994 keskusliiton nimeksi vaihtui Suomen Nuorisoseurojen Liitto, ja vuonna 2012 nimi muuttui Suomen Nuorisoseurat ry:ksi. Suomen Nuorisoseurat ry toimii nykyään tuon nuorisoseuraliikkeen jatkumona kantaen samaa aatepohjaa. Nuorisoseurojen toiminnan keskiössä oli alussa itsekasvatus- ja sivistysaate sekä monimuotinen kansanvalistustoiminta. Nuorisoseura-aatteen oppi-isänä pidetään Santeri Alkiota (Alapuro ym., 1989, s. 154). Alkio uskoi ihmisten perimmäiseen hyvyyteen: jos ihmiset kasvatetaan oikein, saadaan heistä esille hyvyys. Vuosien aikana toiminta on kasvanut koko Suomen kattavaksi toiminnaksi. Nuorisoseurojen toimintaa ohjaa nuorisoseura-aate ja järjestön arvot: osallisuus, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja moninaisuus.

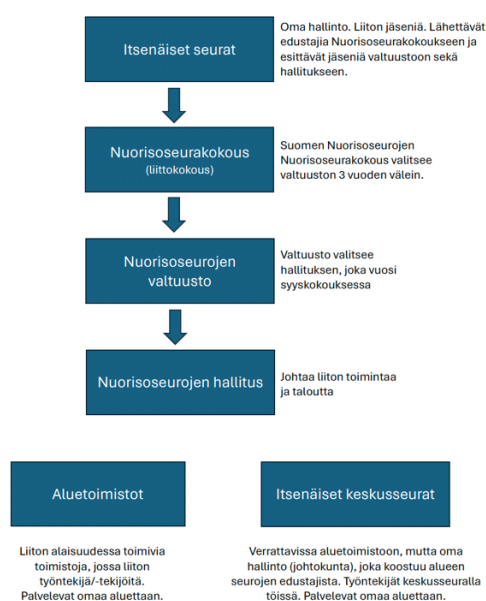
Nuorisoseurat on valtakunnallinen toimija, jolla on 15 alueellista toimistoa ympäri Suomen, joiden työntekijät palvelevat alueiden seuroja ja järjestävät tapahtumia. Alueella toimivat nuorisoseurat ovat omia itsenäisiä yhdistyksiä, joiden keskusjärjestönä toimii Suomen Nuorisoseurat ry. Nuorisoseurat koostuu noin 40 000 nuorisoseuralaisesta, 650 itsenäisestä seurasta ja 600 seurantalosta ympäri Suomen (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-b). Nuorisoseurat on harrastus- ja tapahtumatoimija, jonka pääharrastusalat ovat teatteri ja tanssi. Harrastustoiminnan lisäksi Suomen Nuorisoseurat järjestävät ympäri vuoden suuria kulttuuritapahtumia tukemaan harrastustoimintaa. Kävijöitä tapahtumat keräävät vuosittain noin puoli miljoonaa. Tämän lisäksi seuroilla on eri kokoista tapahtumatoimintaa aina talvikoista festivaaleihin. Lisäksi Suomen Nuorisoseuroilla on merkittävä rooli suomalaisen kulttuuriperinteen vaalijana kansallispukujen, seurantalojen, kansantanssin ja -musiikin kautta.

2.3 Nuorisoseurojen hallinto

2.3.1 Liiton hallinto

Nuorisoseurojen toiminnasta, taloudesta ja edunvalvonnasta vastaa hallitus, joka koostuu vapaaehtoisista luottamushenkilöistä (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-c). Hallitus koostuu puheenjohtajasta, kahdeksasta varsinaisesta jäsenestä ja kahdesta varajäsenestä. Hallituksen kokoonpanon valitsee vuosittain Nuorisoseurojen valtuusto syyskokouksessaan. Hallituksenjäsenen hallituskausi kestää aina kaksi vuotta ja kausia voi olla yhteensä kolme peräkkäin eli yhtäjaksoisesti maksimissaan kuusi vuotta. Nuorisoseurojen sääntöjen mukaan hallituksesta vähintään kolmasosan on oltava alle 29-vuotiaita.

Nuorisoseurojen valtuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-c). Valtuusto koostuu puheenjohtajistosta, 39 jäsenestä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Myös valtuustosta kolmasosan on oltava alle 29-vuotiaita. Jokaisella nuorisoseuramaakunnalla, joita on kolmetoista, on aluekohtainen määrä edustajia valtuustossa suhteutettuna alueen jäsenmäärään. Valtuusto valitaan kolmen vuoden välein Nuorisoseurakokouksessa eli liittokokouksessa, joka on Suomen Nuorisoseurojen suurin päättävä elin. Liittokokoukseen jokainen seura saa lähettää kaksi edustajaa, ja lisää edustajia saa seuran jäsenmäärän mukaan. Seuraava Nuorisoseurakokous järjestetään syksyllä 2024.

Kuvio 1. Suomen Nuorisoseurojen hallintokaavio

2.3.2 Itsenäiset seurat

Nuorisoseurojen toiminnan keskiössä ovat itsenäiset seurat, jotka omalla alueellaan järjestävät tapahtumia, harrastustoimintaa sekä ylläpitävät seurantaloja (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-c). Jokaisella seuralla on oma johtokuntansa tai hallituksensa, joka vastaa seuran toiminnasta ja sen hallinnosta. Jokainen nuorisoseura on Suomen Nuorisoseurojen jäsen, joko suoraan tai keskusseuran kautta. Seurat maksavat liitolle jäsenmaksua jäsenmääränsä mukaan. Lähes kaikki seuroista toimivat täysin vapaaehtoisten voimin. Toiminnan keskiössä on vapaaehtoisuus ja talkoohenki yhteisen hyvän puolesta. Seurojen rahoitus koostuu avustuksista, tapahtumatuloista, jäsenmaksuista ja vuokratuloista.

Seurojen tukena toimivat itsenäiset keskusseurat sekä aluetoimistot. Keskusseurojen toiminnasta vastaa johtokunta, joka koostuu alueen seurojen edustajista. Keskusseurat ovat itsenäisiä, ja heillä on oma hallintonsa. Aluetoimistot puolestaan ovat Suomen Nuorisoseurojen alaisuudessa toimivia, ja niiden toimistoilta löytyy työntekijä, joka vastaa aluetyöstä. Monella alueella työntekijöitä on useampia. Aluetoimistojen ja keskusseurojen tehtävänä on pitää yhteyttä alueiden jäseniin, tiedottaa, neuvoa ja kehittää seuratoimintaa yhdessä seurojen kanssa. Monet toimijat järjestävät myös alueellisia tapahtumia osana alueellista seuratoimintaa.

2.4 Suomen Nuorisoseurat ja tulevaisuus

Viime vuosien kriisit ja haasteet ovat vaikuttaneet myös Nuorisoseurojen toimintaan. Yhdistyslain uudistus, yhdistyskentän rahoituksen muutos, koronapandemia, inflaatio ja Ukrainan sota ovat viime vuosien aikana vaikuttaneet toimintaan. Kolmas sektori on mullistuksen keskellä ja kamppailee mm. rahoituksen kanssa. Inflaatio ja erilaiset leikkaukset ovat vaatineet toimia edunvalvonnassa ja vaikuttamisessa ja kannanotot sekä lausunnot ovat nousseet arkipäiväiseksi. Vaikuttamistyössä yhteistyö muiden nuoriso-, harrastus- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa on tärkeää ja Nuorisoseurat ovat tehneet aktiivista vaikuttamista yhdessä muiden järjestöjen kanssa (Suomen Nuorisoseurat, i.a.-a).

Kansainvälisyys on yksi tulevaisuuden näkymistä Nuorisoseurojen toiminnassa. Nuorisoseurat ovat vuosien ajan jakaneet harrasteryhmille matka-avustuksia ulkomaillesuuntautuvia opinto- ja esiintymismatkoja varten. Matkojen rahoitus tulee Opetus- ja

kulttuuriministeriön Nuori Kulttuuri -rahoituksesta (Nuorikulttuuri, i.a.). Matkat ovat keskeinen osa harrasteryhmien toimintaa ja tarjoavat ainutlaatuisia kokemuksia. Nuorisoseuroissa kansainvälisyys näkyy myös tapahtumissa, joissa osallistujia ja esiintyjä on ympäri maailman. Lisäksi Nuorisoseurat tekee tiivistä yhteistyötä kansainvälisten tahojen kanssa mm. Nordlek-liitossa. Kansainvälisyys on näkynyt viime vuosina Nuorisoseuroissa hankkeiden ja hankerahoituksen kautta, jota on saatu mm. Euroopan unionista. Hankkeet ovat avanneet ovia Eurooppaan ja mahdollistaneet enemmän yhteistyötä kansainvälisten toimijoiden kanssa toisiaan sparraten (Hurme & Järvinen, 2023). Kansainvälisyys onkin varmasti tulevaisuudessa yhä enemmän ja enemmän näkyvä trendi kolmannella sektorilla.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

3.1 Kolmas sektori osana suomalaista yhteiskuntaa

Kolmas sektori on yksi yhteiskuntamme kolmesta sektorista. Kolmannen Sektorin mukaan (i.a.) toiminnan keskiössä on voittoa tavoittelematon talous sekä organisaation yhteiskunnalliset tavoitteet. Kolmannen sektorin toimijoihin luetaan mm. yhdistykset, osuuskunnat ja järjestöt. Kolmannen sektorin toiminta perustuu aktiiviseen vapaaehtoisuuteen, jossa yhdistyy maallikkoisuus ja ammattityö (Harju, 2020a). Kolmannella sektorilla toimijat hyödynävät aktiivisesti jäsentensä taitoja, minkä lisäksi osalla sektorin toimijoista on palkattua henkilöstöä. Yhdistyksissä yhdistyy vapaaehtoisten tieto ja kokemus sekä henkilöstön ammattitaito. Kansalaisareenan (2023) laskelman mukaan vapaaehtoistyön rahallinen arvo on vuosittain 3,2 miljardia euroa eli 1,3 % Suomen bruttokansantuotteesta.

Vuosien aikana kolmas sektori on kasvanut vahvaksi kumppaniksi palvelujen tuottajana yhdessä julkisen ja yrityssektorin kanssa. Osa muiden sektoreiden rajapinnan toiminnoista on siirtynyt kolmannen sektorin hoidettavaksi. Ilmiö on havaittavissa erityisesti sosiaali- ja terveysalalla, jossa järjestöt toimivat merkittävässä asiantuntijan roolissa ja vertaistuen lähteenä. Seppälä (2011) korostaa järjestöjen ainutlaatuista osaamista, joka muilta toimijoilta puuttuu. Usein järjestöt ovat erikoistuneet tiettyyn aiheeseen tai kohderyhmään, johon he käyttävät resursseja ja omaavat näin laajan tiedon ja kokemuksen omasta alastaan. Tämä mahdollistaa heille vahvan asiantuntijuuden. Nuorisoseuroilla on vahva asiantuntijuus kulttuurisessa nuorisotyössä. Nuorisoseuroissa harrastetaan taidetta ja kulttuuria sekä tuetaan lasten ja nuorten kehitystä näiden avulla. Nuorisoseuroilla on vankka asiantuntijuus kulttuuriperinnetyössä seurantalojen sekä kansanperinteiden kuten kansantanssin ja kansanmusiikin kautta. Ammattimaisella työllään kolmas sektori on vakiinnuttanut paikkansa osana toimivaa hyvinvointiyhteiskuntaa, ja sen arvo tunnustetaan. Monet tutkimukset osoittavat vapaaehtoisuuden merkitystä yksilölle sekä yhteiskunnalle. Vapaaehtoisuus lisää tutkitusti ihmisten hyvinvointia, tarjoaa merkityksellisyyden ja osallisuuden kokemuksia ja ehkäisee syrjäytymistä (Hirvonen & Puolitaival, 2019, s.17). Monella paikkakunnalla yhdistykset ovat niitä toimijoita, jotka täyttävät aukkoja alueiden palveluissa.

Viimeisinä vuosina kolmannen sektorin rinnalle on noussut neljäs sektori. Neljännellä sektorilla tarkoitetaan kolmannen sektorin ulkopuolella toimivaa vapaaehtoistoimintaa. Neljännen sektorin keskiössä on toiminnan matala kynnyks (Mäenpää & Faehnle, 2021). Siinä missä kolmannen sektorin toiminta on organisoitua, on neljäs sektori enemmän pienimuotoista pop up -toimintaa ja järjestöjen ulkopuolella tapahtuvaa tee-se-itse-toimintaa. Neljännen sektorin toiminnasta esimerkkejä ovat mm. erilaiset sosiaalisen median tempaukset, lähiruokaryhmät, kierrätys- ja kirpputoriryhmät ja naapuriapu. Toiminnassa yhdistävä tekijä on ihmisten itse tehty toiminta, jota ei johdeta ylhäältä päin. Toiminta nähdään kansalaisyhteiskunnan rikastuttajana, joka tarjoaa kolmannelle sektorille uusia toimintamalleja. Kolmannen sektorin haasteena on toimijoiden puute, uusia on vaikeaa houkutella mukaan toimintaan varsinkin pidemmäksi ajaksi. Kiireisessä arjessa satunnainen osallistuminen ja tempauksiin mukaan lähteminen on monelle helpompaa kuin sitoutuminen toimintaan pitkäksi aikaa. Kenties neljännen sektorin toimintatavoissa on ratkaisu haasteisiin ja tulevaisuudessa yhä enemmän korostetaan satunnaista tee-se-itse-toimintaa, joka ei sitouta mukaan, mutta saa kuitenkin hyvää aikaseksi yhteisen tavoitteen kautta. Neljäs sektori nähdään usein uutena toimijana, vaikka neljännen sektorin toimintaa on ollut vuosien ajan esim. yhdistyksissä on vuosikymmeniä tehty talkoita, jotka ovat rinnastettavissa neljännen sektorin toimintaan. Talkoot ovat satunnaisia tapahtumia, jotka kokoavat ihmiset matalalla kynnyksellä yhteen tekemään hyvää omalle yhteisölle. Nykyään tempausten ja tapahtumien teossa on tärkeää niiden oikeanlainen markkinoiminen oikealle kohderyhmälle, jotta ihmiset saadaan liikkeelle.

3.2 Yhteisöllisyys ja osallisuus osana alueiden pitovoimaa

3.2.1 Kuntien elinvoima, vetovoima ja pitovoima

Elinvoima, vetovoima ja pitovoima ovat käsitteitä, jotka kulkevat käsi kädessä ja ovat riippuvaisia toisistaan. Elinvoimalla tarkoitetaan kuntien taloutta ja kasvua. Vetovoimalla tarkoitetaan ulkopuolisten näkemystä kunnan kiinnostavuudesta ja houkuttelevuudesta. Veto-voimainen kunta pystyy houkuttelemaan lisää ihmisiä alueelle, jolloin väestönkasvu näkyy suoraan kuntien elinvoimassa. Pitovoimalla tarkoitetaan kunnassa jo olevien resurssien eli

ihmisten ja yritysten näkemystä kunnasta. Pitovoima kiinnittää alueella olemassa olevat ja sinne tulevat resurssit.

Kuntien elinvoimaa tutkitaan FCG Finnish Consulting Groupin ja konsulttitoimisto MDI:n kehittämän elinvoima, vetovoima ja pitovoima -indeksin (EVP-indeksi) avulla (FCG Finnish Consulting Group, 2023). Indeksissä vertaillaan alueiden suhteellista kehitystä kuntatyyppin, koon ja maantieteellisen sijainnin mukaan. Indeksien muuttujat poimitaan Tilastokeskuksen tietokannoista. Maksimiluku indeksissä on 100, ja Suomessa suurin indeksi on Helsingillä, jonka luku oli vuonna 2023 81,3 (Drake, 2023). Vetovoimaisimpia indeksin mukaan ovat Suomen suuret kaupungit, niiden kehyskunnat ja keskisuuret kaupungit. Näiden luvut sijoittuvat asteikolla yli neljäkymmenen. Keskimäärin suurin osa Suomen kunnista sijaitsee asteikossa lukujen 20–40 välissä. Yllättävänä esille nousi indeksissä Lappi, jossa mm. Sodankylän, Savukosken ja Inarin arvot olivat yli 40.

Elinvoima, vetovoima ja pitovoima ovat trendeiksi nousseita sanoja, jotka ovat löytäneet paikkansa kuntien strategioista ja tavoitteista. Onkamo (2017) nostaa esille käsitteen ”elinvoimainen kunta”. Hänen mukaansa kunta on elinvoimainen, kun se pystyy tuottamaan elämiseen tarvittavat palvelut. EVP-indeksin mukaan elinvoimaan vaikuttavat kunnan talouden ja tulojen, yritystoiminnan, työllisyyden, koulutusasteen ja terveydentilan kehitys (FCG Finnish Consulting Group, 2023). Sitra (i.a.) kuvaa elinvoimaa energian, vuorovaikutuksen, dynaamisuuden ja uuden etsimisen yhdistelmäksi. Elinvoimaa voidaan kehittää ja synnyttää ihmisten aktiivisuudella, luovuudella, innokkuudella ja toimeen tarttuvuudella. Sitran tavassa kuvata elinvoimaa ja sen kasvua on nähtävissä yhdenmukaisuutta verrattuna yhdistyksien toimintaan. Yhdistykset ovat joukko ihmisiä, jotka haluavat tehdä yhdessä asioita yhteisen hyvän vuoksi tarttumalla tuumasta toimeen (Rosengren & Törrönen, 2008). Yhdistysten tavoitteena on kehittää aluetta ja luoda vuorovaikutusta toiminnallaan. Ihmisten omalla toiminnalla on siis merkitystä elinvoimaisuuden lisäämiseen, ja yhdistystoiminta on yksi keino elinvoiman lisäämiseen alueella yhdistyksen toiminnan kautta.

Kuntien vetovoiman ja pitovoiman yhteydessä voidaan puhua myös kunnan imagosta. Vetovoima viittaa kunnan ulkopuolisten toimijoiden näkökulmiin ja kokemuksiin kunnasta. Pitovoimalla viitataan kunnan sisäisten toimijoiden kokemuksiin. Molempien käsitteiden keskiössä on kiinnostavuus. EVP-indeksi nostaa veto- ja pitovoima -käsitteissä esille väestön,

asumisen ja rakentamisen sekä vapaa-ajan asumisen kehityksen (FCG Finnish Consulting Group, 2023). Anttila (2021, s. 3–7, s. 20–21) nostaa tutkimuksessaan esille kovat ja pehmeät vetovoimatekijät. Anttilan mukaan kovia vetovoimatekijöitä ovat talouden vakaus, tuottavuus, kustannukset, paikalliset tukipalvelut ja verkostot sekä sijainti. Pehmeitä vetovoimatekijöitä Anttilan mukaan ovat elämänlaatu, ammattimainen osaaminen, kulttuuri, henkilöstö, johto, joustavuus ja dynaamisuus, yrittäjyys sekä ammatillinen markkinointi.

Anttila (2021, s. 3–7, s. 20–21) määrittelee pehmeät vetovoimatekijät enemmän pitovoimatekijöiksi, sillä nämä lisäävät alueen pysyvyyttä ja viihtyvyyttä. Tutkimuksessaan Anttila tutki kunnan pehmeitä vetovoimatekijöitä, ja tutkimuksessa keskeisimmäksi vetovoimatekijäksi nousivat alueen tapahtumat sekä vapaa-ajan palvelut. Pihlaja (2010, s.76) nostaa omassa tutkimuksessaan kahdeksi keskeisimmäksi kolmannen sektorin tehtäväksi maaseudulla tapahtumien järjestämisen sekä sosiaalisen verkoston vahvistamisen. Voidaan siis päätellä, että yhdistykset ovat merkittäviä vapaa-ajan palveluiden tuottajana ja sen avulla alueen pitovoiman vahvistajana. Tätä ajatusta tukee myös Lehtisen (2020) kirjoitus, jossa hän korostaa juuri kulttuurin merkitystä osana kaupunkien identiteettiä. Kulttuuritarjonta voi maaseudulla olla hyvin vähäistä ja monesti kulttuurin tuottajina toimivat paikalliset yhdistykset. Lehtisen (2020) mukaan kulttuuri, tapahtumat ja elämykset luovat asukkaille viihtymistä, hyvinvointia ja harrastusta ja ulkopaikkakuntalaiselle syyn vierailta paikkakunnalla ja käyttää alueen palveluita. EVP-indeksiarvoissa nostettiin myös vapaa-ajan asumisen kehitys, jonka houkuttelevuutta lisää alueen palvelut. Aktiiviset kylät, joissa on tapahtumia, houkuttelevat myös vapaa-ajan asukkaita alueella.

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n Timo Aro (Hämeenraitti, 2021) korostaa kuntien ja alueiden mahdollisuutta vaikuttaa pitovoimaan omilla toimillaan. Kaikkein ei aina pystytä vaikuttamaan, mutta pitovoimaan pystytään. On tärkeää huomioida kaikki alueen ihmiset ja luoda kohtaamispaikkoja. Monelle alueelle talkoot ja yhteisöllisyys ovat välttämättömiä. Nämä ovat pieniä asioita, mutta yksilölle valtavan tärkeitä. Samalla erilaisuus, elämykset, tapahtumat ja kulttuuri ovat keino erottua näkyvyydessä ja lisätä houkuttelevuutta. Esimerkiksi Puolangan pessimismipäivät luovat osaltaan kuvaa Puolangasta ja samalla ovat herättäneet kiinnostusta valtakunnallisesti luoden näkyvyyttä kunnalle. Kulttuuri ja tapahtumat ovat merkittävä alueellisen identiteetin rakentaja, joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja pitovoimaa.

3.2.2 Yhteisöllisyys ja osallisuus

Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat käsitteitä, joita tulee tarkastella yhdessä, sillä ne täydentävät toinen toisiaan. Yhteisöllisyys on kuulumista yhteisöön (Kalliokoski & Niskanen, 2020). Yhteisöön kuuluminen luo yksilölle tunteen osallisuudesta: koemme kuuluvamme johonkin ja olemme osa jotain suurempaa. Yhteisöllisyys on merkittävä tekijä pitovoiman kannalta. Ihmiset luovat suhteita alueisiin, ja suhteiden luomiseen vaikuttaa alueiden yhteisöllisyys. Kotiseutuun moni kokee tietynlaista rakkautta, vaikka ei alueella enää asuisi. He kokevat olevansa osa sen alueen yhteisöä. Samalla tavalla kaikille alueella tulee mahdollistaa yhteys alueeseen ja kuulumisen tunne osaksi aluetta. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edellytyksenä on yhdenvertaisuus, eli jokainen on arvokas. Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat osa Nuorisoseurojen arvoja (Suomen Nuorisoseurat, 2022). Nuorisoseuroissa osallisuus tarkoittaa kuulumista nuorisoseurayhteisöön, jossa jokainen voi omalla panoksella vaikuttaa ja osallistua toimintaan. Yhteisöllisyys Nuorisoseuroissa on yhdessä toimimista ja tekemisen riemua, johon kuuluu vuorovaikutus, yhteenkuuluvuus ja yhteiset kokemukset. Nuorisoseurat ovat turvallisia ja pitävät ovet auki kaikille.

Kalliokosken ja Niskasen (2020) mukaan yhteisöllisyys syntyy yhteisen hyvän tavoittelusta. Ihmiset ovat sosiaalisia eläimiä ja tarvitsevat toisiaan voidakseen hyvin ja hoitaakseen yhteisiä asioita. Koronakriisi koetteli yhteisöllisyyttä ja opetti, miten tärkeitä sosiaaliset suhteet ovat. Yhteisöllisyyteen kuuluu toisista huolehtiminen. Halonen (2023) korostaa yhteisöllisyyttä yhtenä ihmisen perustarpeista. Parhaimmillaan yhteisö tarjoaa tukea, rohkaisua ja turvaa samalla vahvistaen oppimista, ihmisen kasvua ja kehitystä ja tarjoamalla merkitystä elämään samalla ehkäisten syrjäytymistä. Kalliokoski ja Niskanen (2020) jaottelevat yhteisöllisyyden kolmeen tasoon: mahdollistava, toiminta ja kokemus. Mahdollistava taso kattaa yhteen kokoontumisen ja yhdessä toimimisen keinot. Toiminnan tasolla keskiössä on yhteinen tavoite, joka on jaettu muiden kanssa. Kokemuksen tasolla korostetaan yksilöllisyyttä, eli jokainen voi kokea saman tilanteen eri tavalla kuin toinen. Kalliokosken ja Niskasen ajatuksena kuitenkin on, että yhteisöllisyyttä voi syntyä monissa eri tilanteissa.

Nyky-yhteiskunnassa, jossa syrjäytyminen on suuri haaste, on yhdistyksillä suuri merkitys osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääjinä. Yhdistyksissä yksilöllä on mahdollisuus osallistua toimintaan ja olla osa yhteisöä. Yhdistykset rakentavat osallisuuden kokemuksia, jotka lisäävät Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2023) mukaan hyvinvointia, turvallisuutta,

uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin. Yhdistykset tarjoavat mahdollisuuden vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin tarjoamalla mahdollisuuden niille, joiden ääni ei aina kuulu. Nuorisoseuroissa toiminta on ylisukupolvista ja pyritään luomaan toimintaa ja kohtaamisia kaikille alueen ihmisille. Kohtaamiset tapahtumissa tai harrastuksissa turvallisessa tilassa ovat merkitykseltään valtavia yksilöille, esim. yksinäiselle ikäihmiselle tai kiusatulle nuorelle.

4 TIEDONKERUU

4.1 Tiedonkeruuprosessi ja -menetelmät

Opinnäytetyön keskiössä ovat toimineet haastattelut, joissa on haastateltu yhdeksää eri nuorisoseuraa ympäri Suomen. Haastattelut ovat antaneet tietoa opinnäytetyön tutkimukselliseen osuuteen, jonka tutkimusmenetelmänä on toiminut kvalitatiivinen tutkimus. Tilastokeskuksen (i.a.) käsitehaku kertoo kvalitatiivisesta tutkimuksesta seuraavaa:

Kvalitatiivisessa yhteiskuntatutkimuksessa tutkijan etukäteen laatimien kysymysten asemasta tutkimushenkilöt saavat suhteellisen vapaamuotoisesti kertoa aihealueeseen liittyvistä kokemuksistaan ja mielipiteistään esim. syvähaastatteluissa tai ryhmätilanteessa.

Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä oli tämän työn tutkimuksen kannalta paras vaihtoehto, sillä opinnäytetyön tavoitteena on selvittää merkitystä. Merkityksen määrittely ei ole kovin yksiselitteistä. Tieteen termipankki (i.a.) määrittelee merkitys-sanana neljällä tavalla: ilmauksen, tulkinnan tai merkin tavanomainen sisältö; ilmauksen, tulkinnan tai merkin tarkoitettu sisältö; ilmauksen, tulkinnan tai merkin tulkittu sisältö; havaintoon, kokemukseen tai havainnon kohteeseen liittyvä mentaalinen sisältö. Tässä työssä merkitys määritellään Tieteen termipankin viimeisen tavan mukaan havaintoon kokemukseen tai havainnon kohteeseen liittyväksi mentaaliseksi sisällöksi. Tutkimuksessa paneudutaan kokemuksiin, joiden kautta tehdään päätelmiä peilaten päätelmiä olemassa oleviin tutkimuksiin.

Tutkimuksen toteuttamiseksi tehtiin haastatteluja, joissa apukysymysten avulla käytiin avointa keskustelua haastateltavien kanssa. Haastateltavat saivat etukäteen kysymykset pystyäkseen valmistautumaan. Kaikille haastateltaville toimitettiin samat kysymykset ja keskustelua käytiin samojen teemojen ympärillä. Teemoina haastatteluissa olivat seuran toiminta ja tavoitavuus, toimintakenttä, seurantalo sekä tulevaisuus. Haastatteluihin osallistui keskimäärin 2–3 henkilöä per haastattelu, mutta muutamissa seuroissa osallistujia oli myös enemmän, osassa vain yksi henkilö. Kaiken kaikkiaan haastatteluihin osallistui n. 20 henkeä.

4.2 Seurojen valinta

Haastattelua varten oli tavoitteena kerätä kymmenen eri nuorisoseuraa ympäri Suomen. Lopulta mukaan saatiin yhdeksän seuraa. Opinnäytetyöhön pystyi ilmoittautumaan Forms-lomakkeella, jossa kerättiin perustietoja seuroista. Ilmoittautumislomaketta jaettiin Nuorisoseurojen Facebook-ryhmissä sekä aluetyöntekijöiden kautta. Lisäksi osa aluetyöntekijöistä vinkkasi suoraan oman alueen seuroja, jotka sopisivat mukaan. Ilmoittautuneita seuroja saatiin lomakkeen kautta neljätoista, mutta seurat olivat pääosin Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Satakunnan alueelta. Koska tavoitteena oli saada seuroja haastateltavaksi koko Suomesta, etsittiin loput seurat mukaan alueellisesti. Apuna seurojen etsimiseen käytettiin seurojen nettisivuja, aluetyöntekijöiltä saatuja vinkkejä sekä jo olemassa olevia verkostoja. Puuttuvien alueiden seurat löytyivät lopulta nopeasti. Seuroja lähestyttiin puhelimitse sekä sähköpostein ja heiltä tiedusteltiin halukkuutta osallistua opinnäytetyöhön.

Seurojen valinnan kriteereinä olivat sijainti sekä toiminnan aktiivisuus. Seuran tuli sijaita selkeästi maaseudulla ja seuralla tuli olla säännöllistä vuosittaista toimintaa. Seurojen valinnassa taustatyötä tehtiin tutkimalla seurojen nettisivuja sekä sosiaalista mediaa ja alueen nettisivuja. Valintaan vaikutti myös seurojen oma kertomus toiminnastaan ilmoittautumislomakkeella. Valintoja tehdessä painotettiin myös seurojen erilaisuutta, jotta saataisiin mahdollisimman kattava kuva, miten monimuotoista toimintaa seuroissa toteutetaan.

4.3 Haastattelujen toteutus

Haastatteluista lähes kaikki toteutettiin etänä Teams-yhteydellä, minkä lisäksi kahdessa seurassa haastattelut toteutettiin paikan päällä. Haastattelut veivät aikaa noin 1–2 tuntia, jonka aikana käytiin kattavaa keskustelua aikaisemmin mainittujen teemojen pohjalta. Haastateltavat saivat kertoa seurastaan avoimesti omin sanoin, ja tarvittaessa esitettiin tarkentavia kysymyksiä. Keskustelu oli kaikissa haastatteluissa aktiivista, sujuvaa vuoropuhelua. Haastattelujen aikana keskusteluista tehtiin muistiinpanot sekä osa haastatteluista äänitettiin.

5 SEUROJEN ESITTELY

5.1 Tuomiojan Nuorisoseura

Tuomiojan Nuorisoseura on Tuomiojan kylässä Siikajoen kunnassa Pohjois-Pohjanmaalla toimiva nuorisoseura. Asukkaita Tuomiojan alueella on 255 ja kaiken kaikkiaan Siikajoella asukkaita on hieman alle 5 000 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). FCG:n tutkimuksen mukaan Siikajoen EVP-indeksi on 26,2 (Drake, 2023). Siikajoen keskustaani eli Ruukkiin on Tuomiojalta matkaa 8 kilometriä. Tuomiojan Nuorisoseuralla on aktiivista harrastustoimintaa mm. teatterin parissa sekä tapahtumatoimintaa (Tuomiojan Nuorisoseurat, 2024). Tuomiojalla ylisukupolvisuus näkyy toiminnassa vahvana ja viikoittaiset porinaillat tuovat saman pöydän äärelle kaikki vauvasta vaariin. Tuomiojalla on oma seurantalo, joka on tällä hetkellä Suomen uusin nuorisoseurantalo, joka rakennettiin vuonna 2022. Suuri seurantalo on vahva työnnäyte talkootyön voimasta. Jäseniä Tuomiojan Nuorisoseuralla on noin 200.

5.2 Koveron Nuorisoseura

Koveron Nuorisoseura on Koveron vaarakylässä Joensuun kaupungissa Pohjois-Karjalassa toimiva nuorisoseura. Asukkaita Koveron alueella on 380, ja matkaa Joensuuhun kylältä on 48 kilometriä (Tilastokeskus, 2022a). Joensuun kaupungin EVP-indeksi on 51,9 (Drake, 2023). Koveron Nuorisoseura on aktiivinen tapahtumaseura, joka järjestää monenlaisia tapahtumia ympäri vuoden (Koveron Nuorisoseura, 2024). Tapahtumatoiminnan lisäksi seuralla on Koverojärven rannalla oma avantosauna, joka lämpiää talkoovoimin kahdesti viikossa ympäri vuoden. Talvella rannalla pääsee pulahtamaan talkoovoimin ylläpidettyyn avantoon. Jäseniä Koveron Nuorisoseuralla on noin 60.

5.3 Alapitkän Nuorisoseura

Alapitkän Nuorisoseura on Alapitkän kylässä Lapinlahden kunnassa Pohjois-Savossa toimiva Nuorisoseura. Asukkaita Alapitkän alueella on 744 ja kaiken kaikkiaan Lapinlahdella on asukkaita 8 972 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). Lapinlahden EVP-indeksi on 27 (Drake, 2023). Matkaa Alapitkän kylästä Lapinlahden keskustaani on 20 kilometriä. Alapitkän Nuorisoseura on aktiivinen teatteriseura, jonka harrastustoiminta pyörii kesäteatterin ympärillä

(Alapitkän Nuorisoseura, 2024). Teatterin lisäksi Alapitkän Nuorisoseura järjestää aktiivisesti tansseja joka toinen sunnuntai. Jäseniä Alapitkän Nuorisoseuralla on noin 200.

5.4 Mahlun Nuorisoseura

Mahlun Nuorisoseura on Mahlun kylässä Saarijärven kaupungissa Keski-Suomessa toimiva nuorisoseura. Asukkaita Mahlun kylässä on 338 ja Saarijärvellä asukkaita 8 975 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). Saarijärven EVP-indeksi on 27,6 (Drake, 2023). Matkaa Saarijärvelle on Mahlun kylästä 12 kilometriä. Mahlun Nuorisoseuran toiminta on vahvasti urheilussa ja omaa pitkästä perinteestä mөлkyä parissa (Mahlun Nuorisoseura, 2024). Viikoittaisten mөлkyiltojen lisäksi Mahlun Nuorisoseurassa pelataan kävelyjalkapalloa kaksi kertaa viikossa ja seurantalolta löytyy oma kuntosali jäsenten käytettäväksi. Jäseniä Mahlun Nuorisoseuralla on noin 85.

5.5 Lemmin Nuorisoseura

Lemin Nuorisoseura on Lemmin kunnassa, Etelä-Karjalassa toimiva nuorisoseura. Asukkaita Lemillä on 2 866 (Tilastokeskus, 2022b). Lemmin EVP-indeksi on 36,1 (Drake, 2023). Lemmin Nuorisoseura on vahva harrastusseura, jossa toimii neljä teatteriryhmää sekä kaksi tanssiryhmää (Lemin Nuorisoseura, 2024). Harrastustoiminnan lisäksi Lemmin Nuorisoseura järjestää kesäisin Luova lava -leirejä. Lemmin nuorisoseuran talolla on mielenkiintoinen historia bänditoiminnasta, sillä sen alakerrassa on aikoinaan treenannut Stam1na. Jäseniä Lemmin Nuorisoseuralla on noin 110.

5.6 Luvian Nuorisoseura

Luvian Nuorisoseura on entisessä Luvian kunnassa, nykyisin Eurajoen kunnassa, Satakunnassa toimiva nuorisoseura. Asukkaita Luvialla on 2 990 ja Eurajoella kokonaisuudessaan 9 211 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). Eurajoen EVP-indeksi on 52,9 (Drake, 2023). Matkaa Luvialta Eurajoelle on 20 kilometriä. Luvian Nuorisoseuran toiminnan keskiössä on teatteritoiminta, jonka suurimpana ponnistuksena on vuosittainen musikaali keväisin (Luvian Nuorisoseura, 2024). Lisäksi lapsille on oma teatterikerho sekä naisille oma jumpparyhmä. Jäseniä Luvian Nuorisoseuralla on noin 60.

5.7 Jutarinki

Jutarinki on Sodankylässä, Lapissa toimiva nuorisoseura. Asukkaita Sodankylässä on 8 134 (Tilastokeskus, 2022b). Sodankylän EVP-indeksi on 50,4 (Drake, 2023). Jutarinki omaa pitkät perinteet kansantanssin ja -musiikin saralla, ja seuralla on aktiivisia harrasteryhmiä niin lapsille kuin aikuisille (Jutarinki, 2024). Aktiivinen seura matkustaa ryhmien kanssa niin Suomessa kuin ulkomailla eri kansantanssin ja -musiikin tapahtumissa. Jäseniä Jutaringillä on noin 60.

5.8 Mallusjoen Nuorisoseura

Mallusjoen Nuorisoseura on Mallusjoen kylässä Orimattilan kaupungissa Päijät-Hämeessä toimiva nuorisoseura. Asukkaita Mallusjoella on 412 ja Orimattilan kaupungissa yhteensä 15 735 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). Orimattilan EVP-indeksi on 37,2 (Drake, 2023). Matkaa Mallusjoelta Orimattilaan on 14 kilometriä. Mallusjoen Nuorisoseuran osaaminen on tapahtumissa ja harrastustoiminnassa (Mallusjoen Nuorisoseura, 2024). Takkari-klubi tuo kuukausittain Suomen eturivin artisteja esiintymään Mallusjoelle. Keväällä 2024 Takkari-klubilla on nähty mm. Petri Nygård sekä Miljoonasade. Takkari-klubin lisäksi kesäisin Mallusjoella järjestetään kaikille ilmainen Takinkääntöviikko, joka tuo lavalle esiintyjä niin aikuisille kuin perheen pienimmille. Mahlun Nuorisoseuralla on aktiivista harrastustoimintaa teatterin, sirkuksen, kuvataiteiden ja urheilun saralla niin lapsille kuin aikuisille. Jäseniä Mallusjoen Nuorisoseuralla on noin 260.

5.9 Rehtilän Nuorisoseura

Rehtilän Nuorisoseura on Rehtijärven kylässä, Jokioisten kunnassa, Kanta-Hämeessä toimiva Nuorisoseura. Asukkaita Rehtijärven kylässä on 522 ja Jokioisilla asukkaita on yhteensä 4 990 (Tilastokeskus, 2022a, 2022b). Jokioisten EVP-indeksi on 37,5 (Drake, 2023). Rehtilän Nuorisoseura on monipuolinen seura, jonka toiminnan keskiössä on seuratalo ja kesäteatteri (Rehtilän Nuorisoseura, 2024). Kesäteatterin lisäksi Rehtilän Nuorisoseura järjestää ympäri vuoden monenlaisia tapahtumia sekä palvelee kulkijoita seurantalolla sijaitsevalla matkaparkilla. Yhteisöllisyyden huippuna on Rehtilän Nuorisoseuran

toiminta Jokioisten nuorisotilalla, jossa valvojina toimivat seuran vapaaehtoiset. Jäseniä Rehtilän Nuorisoseuralla on noin 80.

6 HAASTETTELUIDEN TULOSTEN KOONTI

6.1 Seuran toiminta

Haastatteluiden tuloksien koonti ja läpikäynti on jaoteltu alalukuihin selkeyttämään lukijalle kokonaiskuvaa. Alaluvut on jaettu haastatteluiden teemojen mukaisesti seuran toimintaan, seurojen toimintaympäristöön, nuorisoseurantaloon ja seurojen tulevaisuuteen.

Haastatteluiden alussa seurat saivat omin sanoin kertoa toiminnastaan. Kaikilla haastatteluvilla seuroilla on aktiivista toimintaa, sillä aktiivisuus oli yksi haastattelun valintakriteereistä. Mukana on harrastustoimintaa järjestäviä seuroja, tapahtumia tekeviä seuroja sekä seuroja, joilla on sekä harrastus- että tapahtumatoimintaa. Kaikissa seuroissa toiminnan taustalla toimii johtokunta ja aktiiviset talkoolaiset. Keskimäärin puhuttiin noin 10–20 hengen aktiivisesta porukasta, jonka harteilla toiminta lepää. Lisäksi jokaiselta seuralta löytyy eri kokoisia talkooverkostoja, joista apua saa tarvittaessa. Talkoolaisia kuitenkin kaivataan lisää, ja monet seuroista näkivät haasteena talkoolaisten saamisen sekä myös talkoolaisien korkean iän. Nuoremmille talkoolaisille olisi tarvetta toiminnassa. Talkootyö ja vapaaehtoisuus on kaiken toiminnan perusta, jossa tunteja kertyy valtava määrä. Ilman talkootyötä monet projektit ja tapahtumat jäisivät toteuttamatta. Koveron Nuorisoseura (2024) oli laskenut talkootuntien määrää, ja heille talkootunteja kertyi vuonna 2023 yhteensä 740 tuntia.

Seuroissa palkallisia ovat harrasteryhmien ohjaajat, mutta osassa seuroista myös ohjaajat toimivat vapaaehtoisina. Ohjaajien palkkauksessa monelle seuralle avun tarjoaa paikallinen kansalaisopisto, jonka kautta harrastusryhmät toimivat, jolloin palkanmaksu tapahtuu heidän kauttaan. Osassa seurassa työllistetään myös nuoria apuohjaajina. Monelle nuorelle ohjaukset harrasteryhmissä ja leireillä ovat ensimmäisiä työkokemuksia ja tarjoavat arvokasta oppia ja kokemusta. Ohjaajat ovat harrastustoiminnan kivijalka ja resurssi, joka lisää kilpailukykyä. Laadukkaat ohjaajat ovat valttikortti, jonka avulla voidaan houkuttaa harrastajia toimintaan. Esimerkkinä voidaan käyttää Jutaringin kansantanssin ja -musiikin ohjaajia, jotka ovat alansa ammattilaisia. Osaava ammattilainen innostaa, tukee ja kannustaa harrastajaa, ja parhaimmillaan harrastuksesta saattaa muodostua itselle ammatti. Jutarinki (2024) kertookin haastattelussa, että heidän kasvateistaan 10–20 henkeä on tehnyt

itselleen uran kansantanssin tai -musiikin parissa. Harrastuskentän haasteena on pienenevät ikäryhmät ja samalla alati kasvava harrastustarjonta, jolloin harrastajista joudutaan kilpailemaan.

Ulkopuolelta Nuorisoseurat nähdään monesti harrastustoimijana, jonka suurimmat harrastusalat ovat tanssi ja teatteri. Haastateltavista seuroista kahdeksalla oli aktiivista harrastustoimintaa. Haastateltavista viidessä seurassa oli teatteritoimintaa ja neljässä seurassa tanssitoimintaa. Lisäksi seuroista löytyy tanssin ja teatterin lisäksi monia muita harrastusmahdollisuuksia, mm. sirkusta, mölkkyä, salibandyä ja erilaisia liikuntaryhmiä. Nuorisoseurat ovat harrastustoiminnan lisäksi tapahtumatoimijoita. Haastatteluissa seurat listasivat tapahtumia, joita he järjestävät itse sekä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumissa oli nähtävissä yhtäläisyyksiä seurojen välillä. Haastatteluissa useampi seura mainitsi tapahtumikseen mm. tanssit, myyjäiset, talkoot, koulutukset, juhlat, Nuorisoseurojen oman lasten Luova Lava -leirikonseptin sekä muiden toimijoiden kanssa yhdessä tehdyt tapahtumat. Monelle seuralle mm. seurakunta on tärkeä yhteistyötaho ja Kauneimmat Joululaulut yksi yleisimmistä tapahtumista haastatelluissa seuroissa.

Tietynlaisesta profiloitumisesta huolimatta nuorisoseurat ovat monimuotoisia toimijoita, ja haastattelut osoittavat, kuinka laaja nuorisoseurojen toimintakenttä todellisuudessa on. Seuraavaksi mainittakoon muutamia haastatteluissa esiin nousseita toimintamuotoja, jotka eivät ensimmäisenä nouse esille puhuttaessa nuorisoseurojen toiminnasta. Samalla nämä toimivat esimerkkinä Nuorisoseurojen toiminnan monimuotoisuudesta. Koveron Nuorisoseuralla on oma avantosauna, joka on avoimessa käytössä. Avantosauna pyörii talkoovoimin ja lämpiyttä useampana päivänä viikossa, ympäri vuoden. Tuomiojan Nuorisoseuralla on viikoittain porinailtoja vahvistamassa ylisukupolvisuutta ja torjumassa yksinäisyyttä. Saman pöydän äärellä istuu torstai-iltaisina väkeä aina muutaman vuoden ikäisistä yli 80-vuotiaisiin. Mahlun Nuorisoseuran talolta löytyy jäsenille oma kuntosali. Rehtilän Nuorisoseurantalolta löytyy matkaparkki reissaajille. Kuluneena vuonna matkaparkilla yövyttiin neljänäkymmenenä yönä. Mallusjoen Nuorisoseura järjestää klubi-iltoja, joissa Suomen eturivin artistit valloittavat seurantalonsa. Klubitoimintaa pyörittävät talkoolaiset, ja klubi-iltojen voitoilla ylläpidetään seuran harrastustoimintaa ja mahdollistetaan matalat harrastusmaksut.

Monella tapahtumatoiminnalla on järjestön historiassa pitkät perinteet, mm. tansseja on nuorisoseuroissa järjestetty vuosikymmenten ajan. Tapahtumat ovat myös tärkeitä kylän elävyyden kannalta. Ne tuovat alueelle kävijöitä alueen ulkopuolelta ja viestivät alueen aktiivisuudesta. Yhtenä esimerkkinä on Alapitkän Nuorisoseuran tanssit, jotka keräävät yli 200 henkeä seurantalolle tanssimaan joka toinen viikko. Aikaisemmin tansseja järjestettiin lauantaisin, mutta lopulta päivä vaihtui sunnuntaihin. Päivän muutos kasvatti Alapitkän Nuorisoseuran toimijoiden (2024) mukaan kävijämäärää. Sunnuntaisin tansseja ei muualla lähialueella ole, jolloin innokkaita tanssijoita tulee pidemmänkin matkan takaa. Myös artisteja on helpompi saada sunnuntaisin, jolloin hyvät artistit houkuttelevat tuvan täyteen. Seuran havaintojen mukaan myös tanssien keski-ikä on laskenut viime aikoina.

6.2 Seurojen toimintaympäristö

Toimintaympäristöllä tarkoitetaan aluetta, jossa seurojen toiminta tapahtuu. Opinnäytetyön kohteena ovat pienten paikkojen seurat, joten jokaisen tutkimuksessa mukana olevan seuran toimintaympäristöä yhdistää luokittelu maaseuduksi. Kaupunki-maaseutuluokituksessa suurin osa seuroista sijaitsee harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla (Suomen ympäristökeskus (SYKE), 2020). Luvian Nuorisoseura, Lemminkäinen Nuorisoseura, Mallusjoen Nuorisoseura sekä Rehtilän Nuorisoseura puolestaan ovat luokittelussa kaupungin läheistä maaseutua. Kaikkien seurojen toiminnan pääpainopiste on kylissä, joissa ne sijaitsevat. Ainoana poikkeuksena on Lemminkäinen Nuorisoseura sekä Jutarinki, jotka toimivat kuntien keskustassa. Jutarinki on myös toimintaympäristöltään suurin, sillä Sodankylässä on asukkaita yli 8 000 (Tilastokeskus, 2022b), kun vastaavasti muissa seuroissa toimintaympäristö eli kylän koko on keskimäärin alle 500 henkeä. Sodankylästä tulee mainita, että Sodankylä on pinta-alaltaan yli 12 tuhatta neliökilometriä ja on pinta-alaltaan Suomen toiseksi suurin kunta, jolloin kunnan väkiluku levittyy varsin laajalle alueelle. Itse Sodankylän keskustassa, jossa myös seura toimii, asukkaita on noin 5 000.

Vaikka toimintaympäristöt eivät ole kovin suuria, tavoittaa toiminta väkeä alueiden ulkopuolelta. Seurojen tapahtumien kävijämäärät ovat muutamista kymmenistä tuhansiin, riippuen tapahtumasta ja toimintavuodesta. Esimerkiksi Luvian Nuorisoseuran teatteriesitykset keräävät 2 000–3 000 kävijää ja Alapitkän Nuorisoseuran esitykset yli 3 000 kävijää.

Monet seurat nostavat kuitenkin esille koronan vaikutuksen kävijämääriin. Kävijämäärät eivät ole palautuneet samalle tasolle kuin ennen pandemiaa.

Osa toimintaympäristöä ovat myös alueen muut toimijat. Monella alueella Nuorisoseura on alueen ainoa toiminnassa oleva aktiivinen yhdistys. Yhdistyksiä on kyllä ollut, mutta vuosien mittaan toiminta on hiipunut ja toimintoja on yhdistetty. Kovero on yksi tällainen alue, jossa toiminta on hiipunut ja yhdistyksiä on myös yhdistetty. Koveron Nuorisoseura (2024) toteaaakin olevansa yhdistelmä monesta yhdistyksestä. Myös monet muut palvelut ovat vuosien aikana hiipuneet pois kyliltä, ja samalla matkat palveluihin ovat pidentyneet. Tuomiojan Nuorisoseura (2024) nostaa esille haastattelussa lasten ja nuorten harrastusmatkat, jotka voivat olla todella pitkiä. Tuomiojan Nuorisoseura on halunnut vastata tähän haasteeseen ja on perustanut tanssitoimintaa seuralle, jotta lasten ei tarvitsisi matkustaa kymmeniä kilometrejä harrastuksiin. Samalla helpottuu vanhempien työmäärä, kun lapsia ei tarvitse kuljettaa harrastuksiin ja odottaa sieltä pois. Monet nuorisoseurat paikkaavat alueensa palvelujen aukkoja omalla toiminnallaan samalla huolehtien, että alueella säilyisi toimintaa.

Vaikka monella alueella nuorisoseura on ainoa toimija, on myös alueita, joilla on muitakin yhdistyksiä. Näiden seurojen haastatteluissa korostui vahvuutena seuran toiminta. Osavat ohjaajat, mielekkäät harrastukset, yhteisö sekä tarpeisiin mukautuva toiminta lisäävät houkuttelevuutta ja ovat vahvuuksia seuroilla. Monella seuralla vahvuutta lisäävät seurantalot, jotka tarjoavat moneen mukautuvat suuret tilat, joissa pystyvät toiminaan isommat ja pienemmät ryhmät ympäri vuoden. Haastateltavien seurojen alueilta vastaavia tiloja ei etsinnöistä huolimatta löytynyt.

Seuroille myös yhteistyötahot ovat tärkeitä. Yleisimpiä yhteistyötahoja monelle ovat kansalaisopistot sekä seurakunnat. Molemmat toimijat ovat keskeisiä tilojen vuokraajia ja tapahtumien järjestäjiä seurantaloilla. Muiden yhdistysten kanssa yhteistyö on seurojen mukaan usein tapahtumakohtaista. Tarvittaessa toisia autetaan tarjoamalla näyttelijöitä tai muuta työvoimaa. Monesti nuorisoseuroilta pyydetään apua erilaisiin työtehtäviin tai hoitamaan tiettyä osa-aluetta tapahtumissa, esim. kahvitus tai järjestyksenvalvonta. On siis havaittavissa, että seurat nähdään luotettavana yhteistyötahona, jonka osaaminen tunnustetaan ja jonka kanssa halutaan toimia yhdessä. Yhdistävä tekijä yhdistysten välillä on kunta.

Monissa kunnissa yhdistyksille järjestetään tapaamisia, joissa yhdistyksiä tuodaan yhteen ja luodaan keskusteluyhteys. Haastattelussa kysyttiin seuroilta heidän suhteestaan kuntaan ja monet kokivat olevansa tunnistettuja kunnan suunnalta. Lemin Nuorisoseuran teatteriryhmät mm. esiintyvät kunnan oppilaille ja varhaiskasvatuksen ryhmille osana kunnan kulttuurikasvatusta, ja Rehtilän Nuorisoseuralta palkataan valvoja kunnan nuortentilalle. Kunnat arvostavat seurojen työtä ja monet mainitsevat kunnan yhteistyötahona, jolta saa apua, tiloja ym. tarvittavaa. Rahallista tukea on kunnista haastavaa saada, mutta muuta apua ja tukea on saatavilla.

Rahoituksen osalta merkittäviä yhteistyötahoja ovat Leader, kulttuurirahastot ja seurantalosten korvausavustus. Rahoitus toiminnan ylläpitoon ja perustoimintaan tulee seuran omasta toiminnasta, joka koostuu mm. jäsenmaksuista sekä tapahtumien tuotoista. Muualta saatava rahoitus on usein korvamerkittyä hankerahoitusta, jonka avulla remontoidaan taloa, kehitetään toimintaa ja luodaan uusia innovaatioita. Mallusjoen Nuorisoseura on ollut aktiivisesti mukana mm. Nuorisoseuran Vintiöstä Vaikuttajaksi -hankkeessa. Mallusjoen Nuorisoseura (2024) mainitsee hankerahoituksen merkittävyyden toiminnan kehittämisen kannalta. Hankerahoituksella mahdollistetaan uusia kokeiluja ja toimintaa, jota ei omarahoitteisesti pystyittäisi järjestämään. Kehittymisen kannalta hankkeet ovat seuroille merkittäviä. Mallusjoen Nuorisoseura (2024) näkee tulevaisuudessa hankkeiden merkityksen kasvavan ja seura mainitsee olevansa kiinnostunut lähtemään mukaan hankkeisiin.

6.3 Nuorisoseurantalo

Linkorannan (2020, s. 6–7) mukaan seurantalot ovat osa maaseudun perusinfraa. Ne tarjoavat mahdollisuuden kaikelle, mitä paikalliset vain päättävät toteuttaa, mm. palveluita, yhteisöllisyyttä ja kulttuurielämyksiä. Kyse on kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kohteista, jotka kuvaavat eri aikakausia ja ovat osa maaseudun elinvoimaisuutta. Ne ovat kaikille avoimia kokoontumis-, harraste- ja juhlatiloja. Seurantalot ovat uniikkeja yksilöitä, mutta taloja yhdistää niiden rakenne, joka on usein sama: sali, josta löytyy esiintymislava; kahvio, jonka yhteydessä on toimiva talouskeittiö sekä tilava piha, joka mahdollistaa ulkotoiminnan. Monista taloista löytyy lisäksi harrastetiloja, pukuvarastoja, asuntoja ym. Kokonaisuutena talot ovat valmiita paketteja, joista löytyy kaikki tarpeellinen astioista tekniikkaan. Alapitkän Nuorisoseura on oiva esimerkki seurasta, jonka talosta ja pihapiiristä löytyy

pitkälti kaikki tarpeellinen. Heidän taloltansa löytyy metsästysseuran ampumarata, kesäteatteri, sali, hiihtoladut, kahvio ja harrastetila. Taloon mahtuu 430 henkeä, ja itse Alapitkän kylällä asukkaita on noin 360 henkeä. Tarvittaessa talo siis tarjoaa mahdollisuuden koko kylän kokoontumiseen.

Haastatelluista seuroista kahdeksalla seuralla on oma seurantalo, ja Nuorisoseurojen (i.a.-b) mukaan 650 nuorisoseurasta 600:lla on oma seurantalo. Seurantalot ovat siis keskeinen osa Nuorisoseurojen toimintaa. Seurantalot ovat joko kokonaan tai osittain seuran omistuksessa, esim. Rehtilän Nuorisoseurantalo on osakeyhtiön omistuksessa, jossa nuorisoseura on yksi osakkeen omistajista. Taloja pidetään pystyssä talkoovoimin ja kunnostetaan avustusten avulla. Haastatteluissa monet seurast nostivat esille, miten tärkeitä avustus- ja rahoitustahot ovat seurantalojen kunnostamiselle. Jokainen seurantaloille myönnetty avustus menee talon remonttikuluihin, minkä lisäksi talkootyötä tehdään valtavasti. Seurojentalot ovat vanhoja rakennuksia, joissa remontteja tulee säännöllisesti tehdä ja suuressa kiinteistössä ylläpitokuluja on aina. Yksi tärkein on kotiseutuliiton seurantalojen korjausavustus, joka jaetaan vuosittain (Kotiseutuliitto, 2024). Valitettavasti vuonna 2024 avustukseen kohdistettiin mittava leikkaus, joka tulee Kotiseutuliiton mukaan luomaan haastavia vuosia seurantaloille.

Nuorisoseurantalot omaavat pitkän historian, mutta myös uusia nuorisoseurantaloja rakennetaan. Tuomiojan Nuorisoseuralta löytyy tällä hetkellä Suomen uusin seurantalo, joka on rakennettu 2022. Vanhan talon tilalle rakennettu rakennus on talkootyön voimannäyte, josta koko Tuomiojan Nuorisoseura on valtavan ylpeä. Seuran aktiivit toteavatkin tehneensä mahdottomasta mahdollista. Valmistaa ei olisi tullut ilman rahoitusta sekä valtavaa määrää työtunteja, jota talkoolaiset tekivät mm. perustusten, pohjatöiden, sisätilojen ja maalauksen kanssa (Tuomiojan Nuorisoseura, 2024).

Kuva 1. Tuomiojan Nuorisoseurantaloon rakennus (Tuomiojan Nuorisoseuran kuvapankki, i.a.).

Seurantaloilla on merkittävä rooli myös seurojen toiminnan kannalta. Haastatteluissa nousi esille, että seurantalo on monelle toimijalle syy toiminnan jatkumiseen, hyväkuntoinen talo halutaan pitää elinvoimaisena ja käytössä. Koveron Nuorisoseura totesi, että ilman seurantaloa olisi heidän toimintansa mahdollisesti hiipunut jo aikoja sitten. Valmiit tilat omasta takaa kuitenkin mahdollistavat toiminnan ja innostavat jatkamaan. Talo on monelle seuralle myös tärkeä tulonlähde vuokratulojen kautta. Haastatteluissa seuroissa yksi yleisin vuokralainen seurojentaloilla on paikallinen kansalaisopisto, jonka erinäiset harrastusryhmät hyödyntävät tiloja viikoittain. Ulkopuolisten vuokraajien tapahtumiksi Nuorisoseurat luettelevat haastatteluissa mm. juhlat, harrasteryhmät, kokoukset, leirit, konsertit ja teatteriesitykset. Seurantalot siis tarjoavat myös muille toimijoille mahdollisuuden toimintansa toteuttamiseen. Talot ovat ainutkertaisia kokonaisuuksia ja monella alueella ainoita tarpeeksi suuria taloja mm. juhlien järjestämiseen. Haastatteluista seuroista jokaisen talo mahdollistaa vähintään 150 hengen tapahtumien järjestämisen. Vastaavia tiloja, jotka olisivat käytössä ympäri vuoden ja tarpeeksi suuria ja joista löytyisi yhtä hyvät tilat ja varustelut, ei haastateltavien seurojen läheltä löydy.

Seurojentaloilla on oma rooli kyläyhteisöllisyyden kasvattajina. Jokainen haastateltu seura kuvasi omaa taloaan kylän yhteiseksi kokoontumispaikaksi. Haastateltavat korostivat, miten seurantalot ovat niitä paikkoja, joissa tavataan ihmisiä harrastusten ja tapahtumien merkeissä. Monelle seuralle oli tärkeää luoda seurantaloille avoin ja turvallinen tila ja

osaltaan estää syrjäytymistä. Mahlun Nuorisoseuran tavoitteena on luoda seurantalosta suuri olohuone, jonne voi tulla ja mennä haluamallaan tavalla.

Seurantalot ovat suuren kokonsa vuoksi merkittäviä huoltovalmiuden kannalta. Ne tarjoavat mahdollisuuden muonittaa, antaa suojaa ja koota ihmisiä kriisitilanteissa. Koveron Nuorisoseuran talolta löytyy defibrillaattori, ja seuralla on myös oma soppatykki sekä huoltovalmiussuunnitelma, jos sellaiselle joskus tulee tarvetta. Talolla löytyy puuhella, joten tarvittaessa mm. sähkökatkoksen aikaan talolle voidaan evakuoida ihmisiä.

6.4 Seurojen ajatuksia tulevaisuudesta

Haastatteluiden lopussa käännettiin katsetta tulevaisuuteen ja pohdittiin, millaisena seurat tulevaisuutensa näkivät. Haasteet ja vahvuudet olivat monilla seuroilla samanlaisia. Vahvuutena moni näki seurantalonsa. Talot ovat hyvässä kunnossa ja tarjoavat hyvät tilat toiminnalle ja sen jatkumiselle sekä mukautuvat tarvittaessa uusien innovaatioiden mukana. Luvian Nuorisoseuran tavoitteena on kehittää taloa vielä entisestään ja saada käyttöä erityisesti ajalle, kun oma toiminta on hiljaisempaa. Vahvuudeksi monet nostivat oman toimintansa ja sanoivat sen olevan aktiivisempaa kuin vuosiin. Moni näki tulevaisuuden valoisana, jos toiminta pysyy vähintään samalla tasolla kuin mitä se on nyt. Nykyisessä toiminnassa nähdään mahdollisuuksia ja kykyä kehittyä. Ennen kaikkea seurat näkevät itsensä mahdollistajina, jotka ottavat innolla vastaan uusia ideoita ja toteuttavat niitä. Erityisesti uudet ihmiset ja heidän mukanaan tuomat ideat toivotettiin monessa seurassa tervetulleiksi.

Yhteiseksi haasteeksi seurat kokevat uusien toimijoiden mukaan saamisen ja sitouttamisen. Lyhytaikaisiin projekteihin apuja on saatavissa, mutta pidemmäksi aikaa ihmisiä on vaikea sitouttaa mukaan. Osa seuroista kaipaa erityisesti lisää nuoria toimintaan. Tulevaisuuden kannalta seuraava sukupolvi on olennainen osa luomaan turvaa toiminnan jatkuvuudesta. Monet seuroista onneksi mainitsivat johtokunnan nuortuneen viime vuosina, eli seuroissa on kuitenkin havaittavissa sukupolven vaihdosta ja sen tuomaa murrosaikaa. Seurat kokevat tärkeäksi mahdollistaa tuon vallanvaihto, jotta nuoria sekä uusia saataisiin mukaan toimintaan ja kasvatettua heitä osaksi toimintaa ja turvattua seuran jatkuvuutta. Jutarinki nostaa haastattelussa esille uusien harrastajien mukaan houkuttelemisen

haasteen. Ikäryhmät pienenevät, ja harrastajia on vähemmän samalla kun harrastusvalikoima laajenee ja suuremmat kaupungit houkuttelevat harrastajia pidemmältäkin matkalta. Harrastajien mukaan saaminen vaatii markkinointia, mikä usein pienillä toimijoilla kaatuu ohjaajien vastuulle. Tuo työ on tehtävä vapaa-ajalla ilman korvausta, minkä vuoksi se helposti jää tekemättä. Halua olisi tehdä enemmän, mutta resurssit eivät sitä salli.

Tapahtumia järjestävät seurat toivovat kävijämäärien palautuvan vuoden 2019 tasolle, jolloin monet tekivät kävijäennätyksiä. Samalla pelko Suomen taloudellisesta tilanteesta luo epävarmuutta siitä, pystyvätkö ihmiset kuluttamaan. Toimintaa on vaikea järjestää ilman asiakkaita, oli kyseessä sitten harrastus- tai tapahtumatoiminta. Samalla myös yhdistysten menot kasvavat ja ulkopuolinen rahoitus pienenee.

Tulevaisuudesta keskustellessa mainittava on, että seurat kokivat oman olemassaolonsa tärkeäksi nyt sekä tulevaisuudessa. Seurat ennen kaikkea toivoivat, että toiminta tulisi jatkumaan, saisi uusia innovaatioita, toisi ihmisiä yhteen, estäisi syrjäytymistä ja tarjoaisi alueelle toimintaa. Tulevaisuuteen uskoa valoi myös järjestön pitkä historia: kun on näin kauan oltu ja selvitty, niin varmasti selvitään myös tulevaisuudessa. Seurat näkivät tulevaisuudessa mahdollisuuksia myös Nuorisoseurojen kasvaneessa hanketoiminnassa ja sen mukanaan tuomissa innovaatioissa ja kehittymismahdollisuuksissa. Koettiin, että hankkeissa on valtava mahdollisuus erityisesti pienille seuroille toiminnan kehittämiseen.

7 YHTEENVETO

7.1 Tutkimuksen yhteenveto

Opinnäytetyön aikaisemmissa luvuissa ja läpi käydyissä tutkimuksissa on todettu yhdistysten olevan merkittävä osa toimivaa yhteiskuntaa. Pihlajan (2010) mukaan maaseutu ei olisi mitään ilman yhdistysten panosta kulttuuriin, urheiluun, liikuntaan ja liikuntapaikkoihin. Hänen mukaansa yhdistykset ovat maaseudulla tapahtumien järjestäjiä, perinteiden ja historian tallettajia, asukas- ja kylätoiminnan ylläpitäjiä sekä palo- ja pelastustoimen täydentäjiä. Yhdistykset tarjoavat palveluja, harrastustoiminta ja vapaa-ajan ohjelmaa, vaikuttavat positiivisesti ihmisten hyvinvointiin, tuovat ihmisiä yhteen, estävät syrjäytymistä, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja alueellista pitovoimaa. Omalla panoksellaan ne rikastuttavat ja vahvistavat alueita, luovat niille elämää ja mahdollisuuksia. Opinnäytetyön tavoitteena oli pureutua siihen, mikä merkitys juuri nuorisoseuratoiminnalla ja sen luomalla yhteisöllisyydellä ja osallisuudella on pienten paikkojen elävyyden kannalta.

Nyt jos katsotaan kokonaiskuvaa haastatteluista, voidaan todeta jokaisen yhdeksän seuran olevan merkittävä toimija omalla alueellaan. Heidän avullaan kylissä on toimintaa, elämää ja kohtaamisia. Seurojen harrastustoiminta hillitsee syrjäytymistä, tuo ihmisiä yhteen ja luo merkittävyyttä harrastajille. Tapahtumat luovat kohtaamispaikkoja ihmisille, rikastuttavat kylää ja markkinoivat aluetta ulkopuolisille. Nuorisoseurantat luovat kohtaamispaikkoja ja mahdollistavat toiminnan sekä seuralle että muille toimijoille. Talot tarjoavat sijainnillaan mahdollisuuden harrastaa lähellä. Nuorisoseurat ovat mahdollistajia, jossa jokainen vapaaehtoinen käyttää aikaansa yhteisen hyvän puolesta puhtaasti halusta ja rakkaudesta tehdä hyvää omaa kylää kohtaan. Seurojen osaaminen on tunnustettu myös kunnissa ja seurat nähdään yhteistyötahona, joka paikkaa niitä kunnan palveluja, jota se ei itsenäisesti pysty tuottamaan.

Nuorisoseurojen ohjaajat ja vapaaehtoiset ovat osaavia tekijöitä, jotka voisivat enemmänkin tehdä yhdessä muiden tahojen kanssa alueiden hyväksi. Haastatteluissa oli havaittavissa kuplia, joissa jokainen taho pyörittää omaa toimintaansa, mutta yhteistyötä ei paljon ole. Tulevaisuuden kannalta olisi varmasti hyvä yhdistää voimia ja luoda yhteisiä projekteja, jolloin on mahdollista tehdä asioita isommin. Erityisesti kun useat kolmannen sektorin

toimijat painivat saman haasteen kanssa, miten saada tarpeeksi väkeä mukaan toimintaan. Silloin apuja olisi hyvä saada toisilta ja yhteistyön kautta kasvattaa resursseja. Nuorisoseurojen aluetyössä on mahdollisuuksia nuorisoseurojen seurojen yhteen tuomiseen ja yhteistyöhön kannustamiseen. Toiset nuorisoseurat ovat voimavara ja yhteistyötaho. Yhteisprojekteja seurojen välille mahtuisi enemmänkin.

Aikaisemmin puhuttiin alueiden elinvoimasta, pitovoimasta ja vetovoimasta, jotka käsitteinä linkittyvät kaikki toisiinsa. Pitovoima ja vetovoima kasvattavat alueiden elinvoimaa kiinnittämällä uusia sekä vanhoja resursseja alueille. Pitovoimaan ja vetovoimaan liittyy vahvasti alueiden houkuttelevuus. Anttila (2021) listaa tutkimuksessaan pito- ja vetovoimaan vaikuttaviksi tekijöiksi mm. kulttuurin, tapahtumat ja vapaa-ajan palvelut. Kaikki edellä listattuja tekijöitä nuorisoseurat vahvistavat toiminnallaan. Nuorisoseurat ovat kulttuurillisia toimijoita, jotka toiminnallaan rikastuttavat kuntien kulttuuritarjontaa sekä harrastusten että tapahtumien kautta. Tapahtumat elävöittävät kyliä, luovat kohtaamispaikkoja ja vahvistavat niin tekijöiden kuin osallistujien hyvinvointia. Tapahtumissa tapaa ihmisiä ja kokee yhteisöllisyyttä. Tapahtumat ovat hyvää markkinointia alueelle, lisäävät alueen tunnettuutta ja houkuttelevat alueen ulkopuolelta kävijöitä. Nuorisoseurat ja seurantalot tuovat harrastusmahdollisuudet lähelle asukkaita. Seurojen omat harrastusryhmät tarjoavat mahdollisuuden harrastaa lähellä, ja seurantalot tarjoavat myös muille toimijoille mahdollisuuden toiminnalle.

Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat merkittäviä alueen pitovoiman lisääjiä, joiden kautta ihminen tuntee kuuluvansa joukkoon ja kiinnittyy alueeseen. Uusille paikkakunnalle muuttaneille harrastusryhmä on väylä kiinnittymään alueeseen. Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat Nuorisoseurojen arvoja ja toimivat toiminnan pohjana. Nuorisoseurojen toiminta on mukaansa ottavaa ja auki kaikille. Toiminnassa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita ja ollaan yhdenvertaisia. Yhteisöllisyyttä nuorisoseuroissa on hyvä kuvata muutamalla esimerkillä. Haastattelussa Mallusjoen Nuorisoseurojen aktiivit kertoivat, miten vaikeina hetkinä he usein ensimmäisenä kääntyvät oman nuorisoseuransa väen puoleen pyytämään apua.

Tuomiojan Nuorisoseuran haastattelussa puhutaan porinailloista, joihin kyläläiset kokoontuvat. Porinailtoihin tiensä löytävät mm. kylän yksinäiset vanhukset. Nuoret ja vanhat samassa pöydässä lisää ylisukupolvisuutta ja yhteisöllisyyttä. Ylisukupolvisuus on merkittävä

osa yhteisöllisyyttä, joka näkyy Nuorisoseurojen toiminnassa ja on mainittu myös järjestön strategiassa. Seuroissa toteutetaan toimintaa vauvasta vaariin. Erityisesti teatteriryhmät kokoavat yhteen harrastajia monista sukupolvista ja saavat heidät puhaltamaan yhteen hiiheen yhteisen tavoitteen eli valmiin esityksen saavuttamiseksi. Ylisukupolvisuutta ja yhteisöllisyyttä voidaan kuvata nuorisoseuroissa kulkevan ”nuorisoseuraperhe”-termin avulla. Omasta yhteisöstä muodostuu perhe, johon tukeudutaan vaikeissa hetkissä. Nuorisoseurat toimivat monelle lapselle ja nuorelle kasvualustana, ja osalle lapsista ja nuorista nuorisoseurojen aikuiset ovat elämän ainoita turvallisia ja luotettavia aikuisia.

Monelle aikuiselle puolestaan seura muodostaa tukiverkon. Erityisesti uusille asukkaille, joilla ei ole entuudestaan yhteyksiä alueeseen, voi yhteyden luominen uuteen kotipaikkaan olla haastavaa. Toisaalta yhteys alueeseen on äärimmäisen tärkeää pitovoiman kannalta, jotta ihmiset kokevat kuuluvansa alueelle ja haluavat sinne jäädä. Eikä yhteisöllisyys ole nuorisoseuroissa vain oman nuorisoseuran sisäinen kokemus, vaan ”nuorisoseuralaisuus” kattaa kaikki Suomen nuorisoseuralaiset ja yhdistää heitä. Tietämys siitä, että on osa suurta järjestöä, johon kuuluu ihmisiä ympäri Suomen, vahvistaa osallisuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä. Suomen Nuorisoseurojen valtakunnalliset tapahtumat kasvattavat osaltaan yhteisöllisyyttä tuomalla nuorisoseuralaisia yhteen. Nuorisoseuroissa ei ihmisen roolilla, taustalla tai asemalla ole merkitystä, vaan jokainen yksilö on tärkeä ja tervetullut juuri siinä roolissa, missä haluaa, oli sitten talkoolainen, johtokunnanjäsen, harrastaja tai ohjaaja.

Voidaan siis todeta, että nuorisoseurat lisäävät omalla toiminnallaan alueellista pito- ja vetovoimaa. He luovat alueelle toimintaa, joka pitää aluetta elävänä. He tarjoavat toimintaa, joka tuo alueille osallistujia myös ulkopuolelta. Aktiivinen toiminta luo kuvaa alueen elinvoimaisuudesta ja näyttäytyy ulkopuolisille positiivisena. Nuorisoseurat ovat avoimia kaikille ja kehittävät toimintaansa ihmisten tarpeisiin. Valmiit tilat luovat intoa jatkaa toimintaa ja pitää seuraa aktiivisena palvelemaan koko kylää. Monipuoliset seurantalot tarjoavat fasilitteit monenlaiselle toiminnalle sekä seuralle että myös muille toimijoille luoden yhteisiä kokoontumispaikkoja. Sitran (i.a.) mukaan elinvoima kumpuaa ihmisten aktiivisuudesta, luovuudesta, toimeen tarttumisesta ja innostumisesta. Nuorisoseurojen toiminta ja vapaaehtoiset ovat elinvoiman vahvistajia, jotka aktiivisella toiminnallaan tarttuvat toimeen ja innostavat ja ilahduttavat muita.

7.2 Miksi juuri Nuorisoseurat on merkittävä toimija?

Lopuksi voidaan vielä pohtia, minkä takia juuri Nuorisoseurat järjestönä on merkittävä alueiden elävöittäjä ja mikä tekee Nuorisoseuroista erityisen. Tehdyissä havainnoissa on nähtävissä yhtäläisyys Suomen Nuorisoseurojen Strategia 2030:n kanssa, jossa on listattu samoja tekijöitä Nuorisoseurojen menestystekijöiksi kuin itse listaan vahvuuksiksi ja merkittävyyden lisääjiksi.

Nuorisoseurat on valtakunnallinen järjestö, jonka alle kuuluu paljon yksittäisiä seuroja. Seuroja löytyy ympäri Suomea, ja toiminnassa on yhtäläisyyksiä. Paikalliset seurat ovat toiminnan perusta ja vahvuus. Heidän vapaaehtoisensa ja ohjaajat ovat osaavia ja luovat laadukasta toimintaa. Nuorisoseurat järjestönä luovat vahvan verkoston, johon kuuluminen tuo turvaa seuroille. Nuorisoseurojen aluetoimistot sekä keskusseurat ovat avainasemassa turvan luojina seuroille. Seurojen ei tarvitse pärjätä yksin, vaan apua on aina saatavissa. Alueen työntekijät ovat oman toimialueensa asiantuntijoita, tekevät työtä seuroja varten, pyrkivät kehittämään toimintoja, tuomaan seuroja yhteen ja luomaan uusia innovaatioita. Vaikka alueet eivät ole samanlaisia ja jokainen seura on erilainen, on olemassa paljon hyviä toimintatapoja, joita voidaan hyödyntää useammissa seuroissa. Järjestön erilaiset hankkeet ja valmiit toimintakonseptit, mm. Luova lava -leirit, tarjoavat seuroille mahdollista uudistua ja kehittyä. Nuorisoseurat nimenä on takuu laadukkaasta ja hyvästä toiminnasta. Nuorisoseurojen ohjaajakoulutukset kouluttavat nuoria ohjaajiksi ja vahvistavat jo kokeneempien ohjaajien osaamista. Ohjaajien lisäksi seurojen toimihenkilöille on tarjolla säännöllisesti koulutuksia toiminnan tueksi.

Suomen Nuorisoseurat kattojärjestönä ajaa seurojen etua ja tekee edunvalvonnallista vaikuttamistyötä samalla tarjoten vaikuttamisen mahdollisuuksia jäsenille mm. nuorten vaikuttajaryhmien kautta. Tapahtumillaan liitto luo kohtaamisen paikkoja nuorisoseuralaisille ja vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Liiton tapahtumat osaltaan elävöittävät alueita tuoden tapahtumiin osallistujia ympäri Suomen. Oivallisena esimerkkinä on 12 500 asukkaan Kankaanpäässä pidettävä nuorten teatterifestivaali Ramppikuume, joka tuo yhden viikonlopun ajaksi nuorisoteatteriryhmiä Kankaanpäähän työpajoihin ja katselmuksiin. Festivaaliviikonlopun esitykset ovat kaikille avoimia, joten paikkakuntalaisetkin voivat nauttia teatterista.

Nimi Nuorisoseurat ei linjaa seurojen toimintaa, vaan toiminta on moninaista. Vaikka harrastealoista tanssi ja teatteri ovat suurimmat, on seurojen harrastekirjo laaja, mikä näkyy myös haastateltavien seurojen toiminnassa. Toiminta ei rajaudu vain harrastamiseen, vaan toiminta koostuu myös tapahtumista. Nuorisoseurat ei nimestään huolimatta ole vain nuorten järjestö vaan ylisukupolvinen toimija, jolla on toimintaa kaiken ikäisille. Nuorisoseuroihin ollaan tervetulleita ja jokaisen osaaminen on arvokasta ja tärkeää. Monipuolisuu- den vuoksi nuorisoseurat on hyvä toimija maaseudulla, sillä katon alle mahtuu monipuolista toimintaa alueen tarpeiden mukaisesti.

7.3 Nuorisoseurat tulevaisuudessa

Tulevaisuutta kohti mennessä on tärkeää pysyä ajan hermoilla ja muuttua alueiden mukana. Toiminnassa on hyvä huomioida alueen väestö ja heidän tarpeensa. Onko alueelle muuttanut paljon lapsia? Olisiko hyvä tuoda heille toimintaa? Onko alueella paljon nuoria? Mikä tällä hetkellä nuoria kiinnostaisi? Toiveista voi myös keskustella asukkaiden kanssa mm. tapahtumien yhteydessä. Toiminnan elinvoimaisena pitämiseksi tulee toiminnan olla ihmisiä kiinnostavaa ja inspiroivaa. Sen ei aina tarvitse olla ihmeellisiä asioita, mutta sellaista, mille on tarvetta. Annan esimerkin omasta nuorisoseurastani Pertunmaan Nuorisoseurasta. Meillä ei ollut lapsille ollut toimintaa muutamaan vuoteen ja lasten teatterikerhoa yritettiin elvyttää, mutta se ei ottanut tuulta alleen. Lopulta päätettiin järjestää lapsille leiri, joka oli suuri menestys. Leiri keräsi paljon osallistujia, ja sitä päädyttiin järjestämään useamman kerran vuodessa. Näimme siis tarpeen lasten leireille ja päätimme olla se taho, joka niitä järjestäisi.

Toiminnan jatkuminen kaipaa aktiivisia vapaaehtoisia. Erityisesti haastatteluissa nousi esille kaipuu 30–40-vuotiaista eli Y-sukupolvesta. Osa kaipasi myös nuoria toimintaan, mutta nuorten kanssa positiivisena haasteena nähtiin opinnot. Monet nuoret lähtevät muualle opiskelemaan ja eivät välttämättä palaa takaisin. Y-sukupolvessa nähtiin se hyvä puoli, että he ovat monesti asettuneet paikkakunnalle pidemmäksi aikaa. Y-sukupolven haasteena kuitenkin on kiireinen arki ja ns. ruuhkavuodet, jolloin oma vapaa-aika on koe- tuksella. Lasten kautta vanhempia monesti houkutellessaan toimintaan, mutta usein toiminta jää lapsen lopettaessa harrastuksen. Mahdollisesti parasta olisi pyrkiä luomaan y-

sukupolvelle harrastus, joka tarjoaisi sen oman hengähdysketken viikkoon, toisi samaa ikäluokkaa yhteen ja sitouttaisi heitä toimintaan.

Vapaaehtoisuus ja talkoohenki on hiipuva toimintamuoto, ja yhä enemmän odotetaan rahallista korvausta. Vapaaehtoistoiminnan aineettomia hyötyjä, mm. kokemuksen kartoittaminen, verkostoituminen, yhteisöllisyys ja yhteisen hyvän puolesta toimiminen, on haastavaa nähdä. Esimerkiksi talkoovoimin leikkipaikan rakentaminen ei tuo rahaa talkoolaisille eikä yhdistykselle, mutta hyötyä ja iloa alueella sitäkin enemmän. Monesti vapaaehtoistyö on ainoa keino saada uutta toimintaa tai investointeja alueille, erityisesti maaseudulla, sillä kunnat ja kaupungit niitä harvemmin toteuttavat. Monissa kylissä ilman talkootyötä ei olisi mm. jääkiekkokaukaloita, tenniskenttiä, laavuja tai frisbeegolfratoja.

Vaikka yhdistykset ovat voittoa tavoittelemattomia järjestöjä luo tulevaisuuteen epävarmuutta kolmannen sektorin rahoituksen muutokset, inflaatio ja kriisit. Rahoituksesta supistetaan ja hankerahoitusta on haastavaa saada. Ikäryhmät pienenevät ja harrastajista kilpaillaan, eikä ainoastaan muiden harrastustoimijoiden kanssa vaan myös mm. suoratoistopalveluiden kanssa, jotka vievät osan ihmisten vapaa-ajasta. Ihmisten talous on inflaation ja leikkausten myötä tiukalla, jolloin monet säästävät vapaa-ajan palveluista. Korona on osaltaan myös jättänyt jäljen yhdistysten toimintaan. Kävijämäärät tapahtumissa eivät ole palautuneet samalle tasolle ja lipun osto painottuu viime hetkiin, kun ihmiset varaavat liput myöhemmin kuin aikaisemmin. Toiminnan jatkuvuutta voi turvata tukemalla paikallisia toimijoita, hyödyntämällä heidän palveluja. Monesti palveluja pidetään itsestään selvyytenä, joita osataan arvostaa vasta sen jälkeen, kun ne ovat loppuneet. Aina aika ajoin nuorisoseuroja sammuu. Osa sammuneista seuroista pystyy sammuineina, mutta aina välillä seuroja herätetään uudestaan henkiin ja toimintaa käynnistellään uudella innolla, kun alueella on nähty tarve toiminnalle.

Tulevaisuudessa pienten paikkojen uhkakuvissa ovat Sitran (2023) megatrendit ”Väestö keskittyy” ja ”Kaupungistuminen jatkuu”, joiden mukaan väestö keskittyy eteläiseen Suomeen ja ero kasvukeskusten ja muuttotappiokuntien välillä syvenee. Toisaalta megatrendeissä esiintyvä etä- ja hybridityön tuoma monipaikkaisuus on lieventänyt monien kuntien ja alueiden muuttotappiota. Kokonaisuutena tulevaisuuden muuttoliikenne on epävarmaa ja alueet voivat kaikista ponnisteluista huolimatta jatkaa hiljentymistään, kun taas toisaalta

kasvava maailma, hektinen arki, jatkuvan tiedon aika ja lisääntyvät mielenterveysongelmat, voivat kääntää muuttosuuntaa toisinpäin ja saada ihmiset haluamaan pois kaupungeista. Ajatus maaseudun rauhasta ja hitaammasta arjesta voivat olla monella haaveena. Samalla jatkuvassa tiedon virrassa, kiireessä ja haastavissa oloissa talouden ja ympäristön kanssa ihmiset kaipaavat aitoja kohtaamisia ja pois pääsyä. Nuorisoseurat ja harrastustoiminta voivat tarjota tarvittavia pakopaikkoja ja yhteisöllisyyttä, helpottamaan ihmisten arkea ja hyvinvointia. Se, onko nuorisoseuroja syrjäseuduilla mm. 20-vuoden päästä vai onko toiminta keskittyneet kaupunkeihin, kasvukeskuksiin ja niiden lähialueille, jää nähtäväksi.

8 POHDINTA JA OMA NUORISOSEURAPOLKU

Aivan alkuun haluan kiittää jokaista haastatteluissa mukana ollutta Nuorisoseuraa. Kiitos siitä innosta, jolla lähditte mukaan opinnäytetyöhön. Kiitos hyvistä keskusteluista, joita kanssanne kävin. Jokaisen seuran haastatteluista välittyi intohimo ja rakkaus omaan seuraan ja tekemiseen sekä toiminta-alueeseen. Haastatteluissa oli aina lämmin tunnelma ja tervetullut vastaanotto. Kiitos kaikesta ja kiitos siitä tärkeästä työstä, jota jokainen teette kyllien ja kuntien hyväksi. Kiitos Suomen Nuorisoseurat ry ja erityisesti Riina Kylmälahti tuesta koko matkan ajan. Kiitos omalle kotiseuralleni Pertunmaan Nuorisoseuralle, jonka innostamana aihe opinnäytetyölle syntyi. Huomasin haastatteluissa heräävän samoja ajatuksia ja kokemuksia, joita olen myös itse oman nuorisoseuramatkani aikana havainnut.

Olen itse kasvanut pienessä kunnassa ja harrastanut useammassa Nuorisoseurassa. Minulle se, että olen saanut harrastaa lähellä, on ollut aina todella tärkeää. Harrastuksen parissa olen saanut olla oma itseni, toteuttaa omaa luovuutta, tavata uusia ihmisiä ja päästä vaikuttamaan. Omalla Nuorisoseurapolulla merkittävässä roolissa ovat olleet Pertunmaan Nuorisoseuran puheenjohtaja ja sihteeri, jotka aikoinaan houkuttelivat minut mukaan valtakunnalliseen toimintaan. He näkivät minussa jotain sellaista potentiaalia, jota en itse olisi koskaan huomannut saati osannut valjastaa. Lopulta tieni vei Nuorisoseuroissa valtuustoon ja aina hallitukseen asti. Nuorisoseurojen valtuustossa ja hallituksessa olen päässyt aitiopaikalta seuraamaan Nuorisoseurojen työtä ympäri Suomen ja sen merkitystä alueilla.

Minulle niin kuin monelle muullekin Nuorisoseurojen harrasteryhmä on se tärkeä yhteisö, johon kuulun. Seurat kannustavat ja kasvattavat meitä nuoria, opettavat ja nostavat eteenpäin ja luovat turvallisen yhteisön, jossa saa olla oma itsensä. Nuorisoseurat toimivat mahdollistajina ja mielellään toteuttavat jäsenien ideoita ja projekteja. Oma kotiseurani ei hetkeäkään miettinyt, kun halusin tuottaa kulttuuriviikon alueen lapsille ja nuorille osana opintojani, vaan ideaa lähdettiin mukaan heti. Nuorisoseurojen avulla löysin myös kutsumukseni kulttuurituottajana ja tie vei opintojen pariin. Opintojen aikana konkretisoitui se osaamisen määrä, jota olen harrastusten ja luottamustoimien kautta saanut, ja pystynyt opinnoissani hyödyntämään. Nuorisoseurat tunnistavat järjestön sisäistä osaamista osaamismerkeillä, joita voi hyödyntää työnhaussa sekä opinnoissa mm. hyväksilukemalla opintopisteitä.

Itse opinnäytetyötä oli mielenkiintoista tehdä. Omasta lähtökohdasta huolimatta tarkkailin toimintaa ulkopuolisen silmin. Kokonaisuudessaan koen työn olevan onnistunut ja kertovan hyvin, mikä merkitys aktiivisella nuorisoseuratoiminnalla ja sen luomalla yhteisöllisyydellä sekä osallisuudella on pienten paikkojen elävyyden ja pitovoiman kannalta. Nuorisoseuratoiminta on laadukasta ja pitkäjänteistä, jonka työskentelyä ohjaavat pitkät perinteet, vahva yhteisöllisyys ja liiton kolmivuotisohjelma ja strategia, jotka ovat pohjana niin paikallistasolla kuin valtakunnallisesti.

Tulevaisuudessa näen, että Nuorisoseurojen tulee yhdistyä enemmän. Olemme nyt jo hyvin yhteisöllinen toimija, mutta järjestömme sisällä on edelleen monia, jotka eivät tiedä, millaista toimintaa he ovat osa. Nuorisoseurojen merkittävyys on myös saatava ihmisille tiedoksi. Monilla toiminnan ulkopuolisilla on edelleen vanhentunut kuva toiminnasta ja osa ei tiedä ollenkaan, mikä on Nuorisoseurat. Uskon kuitenkin, että olemme koko ajan kulke-massa kohti laajempaa tunnettuutta. Ennen kaikkea toimijoiden tulee itse pitää ääntä itses-tään. Loppuun kannustankin kaikkia olemaan ylpeästi nuorisoseuralaisia ja seuroja jaka-maan tietoa Nuorisoseuroista ja omasta toiminnasta alueellaan. Ollaan yhdessä ylpeitä toi-minnasta, osaamisesta ja pitkästä historiasta suomalaisen kulttuurin vaalijana ja kulttuuri-sen nuorisotyön asiantuntijana.

Opinnäytetyössä koin, että onnistuin kokonaisuudessaan hyvin. Kehityskohtina olisin voi-nut valmistella haastatteluja paremmin ja pyytää etukäteen enemmän tietoa seuroilta mm. seurojen toiminnan kokonaiskattavuudesta vuosittain, jota olisi voitu peilata toimintaympä-ristön kokoon. Muutenkin opinnäytetyössä olisi voinut peilata enemmän lukujen toisiinsa. Toisaalta merkittävyyttä on vaikea mitata pelkästään numeerisesti, sillä siihen vaikuttaa vahvasti ihmisten kokemus. Laajemmassa tutkimuksessa olisi voitu kerätä kokemuksia alueen asukkailta tai kunnan päättäjiltä kyseisen alueen seurojen tärkeydestä alueelle. Laajempaa tutkimusta vaikutuksesta elinvoimaan olisi voinut tutkia vertaamalla EVP-indek-sin lukuja niiltä kunnilta, jossa on nuorisoseuroja, kuntiin, joissa ei ole nuorisoseuroja. Sa-malla olisi voitu katsoa nuorisoseurojen määrän vaikutusta kuntien lukuun, sillä monissa kunnissa ja kaupungeissa on useita nuorisoseuroja. Kuitenkin kokonaisuutena koen, että onnistuin muodostamaan materiaalin, jota nuorisoseurat voivat hyödyntää tulevaisuu-nessa, ja samalla avasin väylän tutkimuksiin ja selvityksiin merkittävyydestä.

LÄHTEET

- Alapitkän Nuorisoseura. (11.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Alapuro, R., Liikanen, I., Kerstin, S., & Stenius, H. (1989). *Kansa liikkeessä*. Kirjayhtymä.
- Anttila, S. (2021). *Kunnan pehmeät vetovoimatekijät: Tarkastelussa Somerolla asuneet nuoret aikuiset* [kandidaatin tutkielma, Tampereen yliopisto]. Trepo.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202104273850>
- Drake, M. (14.12.2023). Katso oman kuntasi vetovoima – nämä Suomen kunnat houkuttelevat uusia asukkaita. *Talouselämä*. <https://www.talouselama.fi/uutiset/katso-oman-kuntasi-vetovoima-nama-suomen-kunnat-houkuttelevat-uusia-asukkaita/8d83f463-5949-4183-9e06-3c83da054601>
- FCG Finnish Consulting Group. (14.12.2023). *Uusi indeksi kertoo, miten Suomen alueilla menee*. STT Info. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70071868/uusi-indeksi-kertoo-miten-suomen-alueilla-menee?publisherId=69819970&lang=fi>
- Halonen, S. (4.10.2023). Aina ei tarvitse pärjätä yksin – yhteisöllisyys hyvinvoinnin ja muutoskyvyn perustana. *Kerttu Saalasti instituutin blogi*.
<https://www.oulu.fi/fi/blogit/kerttu-saalasti-instituutin-blogi/aina-ei-tarvitse-parjata-yksin-yhteisollisyys-hyvinvoinnin-ja-muutoskyvyn-perustana>
- Harju, A. (5.11.2020a). *Suomalainen kansalaisyhteiskunta*. Kansalaisyhteiskunta.
<https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/suomalainen-kansalaisyhteiskunta/>
- Harju, A. (30.11.2020b). *Suomalaisen kansalaistoiminnan historia*. Kansalaisyhteiskunta.
<https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/suomalaisen-kansalaistoiminnan-historiaa/>
- Hirvonen, S., & Puolitaival, S. (2019). *Vapaaehtoistoiminnan arvo*. Kansalaisareena.
https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2019/12/Vapaaehtoistoiminnan_arvo_PageView_WEB.pdf
- Hurme, J., & Järvinen, R. (2023). Portugali on käsitöiden ja perinteiden maa – mitä voisimme tuoda sieltä nuorisoseuratoimintaan? *Nuorisoseurat-lehti*.
<https://nuorisoseurat-lehti.fi/portugali-on-kasitoiden-ja-perinteiden-maa/>
- Hämeenraitti. (2021). *Maaseudun yhteisöjen oma viihtyminen on parasta vetovoimaa alueelle*. <https://hameenraitti.fi/maaseudun-yhteisojen-oma-viihtyminen-on-parasta-vetovoimaa-alueelle/>

- Jutarinki. (12.3.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Kalliokoski, T., & Niskanen, N. (2020). *Yhteisöllisyys syntyy yhteisen hyvän tavoittelusta*. Helsingin yliopisto. <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/kulttuuri/yhteisollisyys-synty-yhteisen-hyvan-tavoittelusta>
- Kansalaisareena. (25.5.2023). *Uusi laskelma: Hyvinvointia lisäävän vapaaehtoistyön arvo on Suomessa lähes 3,2 miljardia euroa vuosittain*. <https://kansalaisareena.fi/uusi-laskelma-hyvinvointia-lisaavan-vapaaehtoistyon-arvo-on-suomessa-lahes-32-miljardia-euroa-vuosittain/>
- Kattilakoski, M., Korhonen, S., & Kurikka, P. (2022). Maaseudun neljäs sektori – jotain uutta vai vanhaa? Teoksessa M.Tapio, & A. Wevelsiep, (toim.), *Kansalaiset, toimikaa!* (s. 64–79). Kansalaisfoorumi.
- Kolmas Sektori. (i.a.). *Kolmas sektori Suomessa – Kansalaisyhteiskunta*. <https://www.kolmassektori.com>
- Konttinen, E. (i.a.). Kolmas sektori. Teoksessa *Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali*. Jyväskylän yliopisto. Haettu 12.3.2024, <http://kans.iyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>
- Koveron Nuorisoseura. (5.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Kuntaliitto. (i.a.). *Suomen kaupungit ja kunnat: Kaupunkien ja kuntien lukumäärät ja väestötiedot*. <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/kaupunkien-ja-kuntien-lukumäärät-ja-vaestotiedot>
- Lehtinen, L. (5.11.2020). *Kulttuurin merkitys kuntien elinvoimaisuuden osatekijänä?* Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (Xamk). <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitystoiminnan-blogi/kulttuurin-merkitys-kuntien-elinvoimaisuuden-osatekijana/>
- Lemin Nuorisoseura. (18.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Linkoranta, T. (2020). *Seurantalot 2020: yhdistystalot mukana muutoksessa*. Varsinais-Suomen kylät.
- Luvian Nuorisoseura. (20.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Mahlun Nuorisoseura. (18.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].

- Mallusjoen Nuorisoseura. (22.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Mäenpää, P., & Faehnle, M. (22.4.2021). *Nousussa nyt: neljäs sektori*. Kansalaisyhteiskunta. <https://kansalaisyhteiskunta.fi/verkkolehti/nousussa-nyt-neljas-sektori/>
- Nuori Kulttuuri. (i.a.). *Kansainvälinen matka-avustus*. <https://nuorikulttuuri.fi/matka-avustus/>
- Onkamo, U. (2017). Elinvoima ei kasva elinvoima-sanaa viljelemällä. *Satunnaisesti kirjoittava kotuslainen*. [https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/satunnaisesti kirjoittava kotuslainen/elinvoima ei kasva elinvoima-sanaa viljelemalla.23649.blog](https://www.kotus.fi/nyt/kotus-blogi/satunnaisesti_kirjoittava_kotuslainen/elinvoima_ei_kasva_elinvoima-sanaa_viljelemalla.23649.blog)
- Pihlaja, R. (2010). *Kolmas sektori maaseutukunnissa* (19). Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/100d1640-b886-458c-b561-39568da44c2e/content>
- Rehtilän Nuorisoseura. (20.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä* [asiantuntijahaastattelu].
- Rosengren, P., & Törrönen, A. (2008). *Yhdistystoiminnan avaimet*. Kansan sivistystyön liitto. <https://kotiseutuliitto.fi/wp-content/uploads/2018/03/yhdistystoiminnan-avaimet-ilovepdf-compressed.pdf>
- Ryynänen, S. (2020). *Kansalaisyhteiskunta tänään*. Kansalaisyhteiskunta. <https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/kansalaisyhteiskunta-tanaan/>
- Seppälä, H. R. (2011). *Sosiaali- ja terveysjärjestöt osana julkista palvelujärjestelmää* [pro gradu -työ, Tampereen yliopisto]. Trepo. <https://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-21240>
- Sitra. (i.a.). *Elinvoima: Elinvoimaisia ratkaisuja tämän hetken haasteisiin*. <https://www.sitra.fi/aiheet/elinvoima/#elinvoimaisia-ratkaisuja-taman-hetken-haasteisiin>
- Sitra. (2023). *Megatrendikortit*. <https://www.sitra.fi/megatrendikortit/>
- Suomen Kotiseutuliitto. (26.1.2024). *Seurantalojen korjausavustus pienentyy yli miljoonalla eurolla*. <https://kotiseutuliitto.fi/seurantalojen-korjausavustus-pienentyy-yli-miljoonalla-eurolla/>
- Suomen Nuorisoseurat. (i.a.-a). *Kannanotto*. <https://nuorisoseurat.fi/category/kannanotto/>
- Suomen Nuorisoseurat. (i.a.-b). *Nuorisoseurat on yhteisöjen tulevaisuutta rakentamassa*. <https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/>

- Suomen Nuorisoseurat. (i.a.-c). *Organisaatio*. <https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/organisaatio/>
- Suomen Nuorisoseurat. (i.a.-d). *Suomen Nuorisoseurat – ajan hermolla 140 vuotta*. <https://nuorisoseurat.fi/jarjesto/historia/>
- Suomen Nuorisoseurat. (31.3.2022). *Yhteisöjen tulevaisuutta rakentamassa – Nuorisoseurojen strategia 2030*. https://nuorisoseurat.fi/wp-content/uploads/2022/04/2022_03_31_Nuorisoseurat_TulevaisuudenStrategia.pdf
- Suomen Nuorisoseurat. (2023). *Paikalliset Nuorisoseurantalot ovat tärkeitä harrastuspaikkoja – nyt niitä uhkaavat hallituksen leikkaukset*. <https://nuorisoseurat.fi/paikalliset-nuorisoseurantalot-ovat-tarkeita-harrastuspaikkoja-nyt-niita-uhkaavat-hallituksen-leikkaukset/>
- Suomen ympäristökeskus (Syke). (29.5.2020). *Kaupunki-maaseutuluokitus päivitetty: Suomen kaupungistumisaste noussut yli 72 prosenttiin*. https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Kaupunkimaaseutuluokitus_paivitetty_Suom%2857423%29
- Suomen ympäristökeskus (Syke). (2023). *Ymparisto.fi: Kaupunkiseudut ja kaupungistuminen*. <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaupunkiseudut-ja-kaupungistuminen>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (15.12.2023). *Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet*. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johdaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osa-alueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet>
- Tieteen termipankki. (i.a.). *Merkitys*. Haettu 17.2.2024, <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:merkitys>
- Tilastokeskus. (i.a.). *Kvalitatiivinen tutkimus*. Haettu 17.2.2024, https://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html
- Tilastokeskus. (2022a). *1. Asukasrakenne, 2010–2022*. Valitut muuttajat: 2022. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto/Postinumero_alueittainen_avoin_tieto_uusin/paavo_pxt_12ey.px/
- Tilastokeskus. (2022b). *Kuntien avainluvut*. Valittu muuttuja: 2022. <https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=SSS&active2=KU169&year=2023>
- Tuomiojan Nuorisoseura. (16.2.2024). *Nuorisoseurojen merkitys pienten paikkojen elävöittäjänä [asiantuntijahaastattelu]*.